

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Bakalářská práce

2011

Erik Hrušč

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Erik Hrušč

**Vplyv vybraných mimoparlamentných
krajne pravicových subjektov na
medzinárodné vzťahy medzi Slovenskou a
Maďarskou republikou**

Bakalárska práca

Praha 2011

Autor práce: **Erik Hrušč**

Vedúci práce: **Mgr. Jan Charvát, M.A., Ph.D.**

Oponent práce:

Rok obhajoby: **2011**

Hodnotenie

Bibliografický záznam

HRUŠČ, Erik. *Vplyv vybraných mimoparlamentných krajne pravicových subjektov na medzinárodné vzťahy medzi Slovenskou a Maďarskou republikou*. Praha, 2011. 68 s. Bakalárska práca (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálnych vied, Institut politologických študií. Katedra politologie. Vedúci bakalárskej práce Mgr. Jan Charvát, M.A., Ph.D.

Abstrakt

Cieľom tejto práce je analýza vplyvu Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy na medzinárodné vzťahy medzi Slovenskou a Maďarskou republikou. Práca je zameraná jednak na vplyv aktivít Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy, ako aj na vznik a vývoj týchto organizácií. Práca sa taktiež zameriava na teoretické vymedzenie pojmu krajná pravica a ponúka stručný prehľad historického vývoja slovensko-maďarských vzťahov, ako aj samotného fenoménu krajnej pravice. Následne je v práci priblížený vývoj Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy, po ktorom nasleduje konkrétne skúmanie aktivít týchto organizácií z dvoch hľadísk. Tým prvým je príslušnosť ku krajnej pravici, pričom druhé hľadisko spočíva vo vzťahu k problematike slovensko-maďarského spolunažívania. Nakoniec je analyzovaná pozícia týchto organizácií v politickom systéme a ich vplyv na medzinárodné vzťahy medzi Slovenskom a Maďarskom.

Abstract

The aim of this thesis is the analysis of the influence of Slovak brotherhood and Hungarian guard on the international relations between the Slovak Republic and Hungary. Both the impact of activities of Slovak brotherhood and the Hungarian guard and the evolution of these organizations are under research. Thesis also focuses on theoretical definition of the extreme right and offers a brief overview of the historical development of Slovak-Hungarian relations, as well as of the phenomenon of the extreme right. Subsequently, the work addresses the development of Slovak brotherhood and Hungarian guard, which is followed by specific investigation of the activities of these organizations in two aspects. The first one is the membership to the extreme right; the latter consists of the relation to the issue of Slovak-Hungarian coexistence. Finally, this work analyses the organizations' position in the political system and their impact on the international relationship between Slovak republic and Hungary.

Kľúčové slová

Slovenská pospolitosť, Maďarská garda, Krajná pravica, Medzinárodné vzťahy, Slovenská republika, Maďarská republika

Keywords

Slovak brotherhood, Hungarian guard, Extreme right, International relations, Slovak republic, Hungarian republic

Rozsah práce: 104 170 znakov vrátane medzier

Prehlásenie

1. Prehlasujem, že som predkladanú prácu spracoval samostatne a použil som len uvedené pramene a literatúru.
2. Prehlasujem, že práca nebola využitá k získaniu iného titulu.
3. Súhlasím s tým, aby práca bola sprístupnená pre študijné a výskumné účely.

V Prahe dňa 19. Mája 2011

Erik Hrušč

Pod'akovanie

Na tomto mieste by som rád poďakoval Mgr. Janovi Charvátovi za rady, pomoc a najmä trpezlivosť pri konzultáciách, ako aj Elödovi Orozsovi za pomoc s prekladom textov Maďarskej gardy.

Obsah

OBSAH	1
ÚVOD	2
1. TEORETICKÉ VYMEDZENIE CHARAKTERISTÍK KRAJNEJ PRAVICE	5
2. HISTORICKÉ POZADIE	10
2.1. FORMOVANIE SLOVENSKO-MAĎARSKÝCH VZŤAHOV	10
2.2. PROBLEMATIKA MAĎARSKEJ A SLOVENSKEJ MENŠINY	15
2.3. ZHRNUTIE HISTORICKÝCH PODMIENOK VZNIKU KRAJNE PRAVICOVÝCH SUBJEKTOV NA SLOVENSKU A V MAĎARSKU	17
3. VZNIK A ORGANIZÁCIA VYBRANÝCH KRAJNE PRAVICOVÝCH SUBJEKTOV	21
3.1. SLOVENSKÁ POSPOLITOSŤ	21
3.2. MAĎARSKÁ GARDA	26
4. ANALÝZA AKTIVÍT VYBRANÝCH KRAJNE PRAVICOVÝCH SUBJEKTOV	30
4.1. OBLASTI, V KTORÝCH EXISTUJE PODOBNOSŤ NA URČITEJ ÚROVNI.....	31
4.1.1. <i>Reprezentácia navonok a symbolika</i>	31
4.1.2. <i>Uctievanie si historických osobností a udalostí</i>	32
4.1.3. <i>Rómska problematika</i>	32
4.1.4. <i>Antisemitizmus a sionizmus</i>	35
4.1.5. <i>Domobrana</i>	35
4.1.6. <i>Odpor proti vládnucej garnitúre</i>	36
4.1.7. <i>Odpor proti komunistickému režimu</i>	37
4.1.8. <i>Zhrnutie podobných oblastí</i>	37
4.2. AKTIVITY VYBRANÝCH SUBJEKTOV REFLEKTUJÚCE SLOVENSKO-MAĎARSKÚ PROBLEMATIKU	38
4.2.1. <i>Maďarská garda</i>	38
4.2.2. <i>Slovenská pospolitosť</i>	40
4.2.3. <i>Zhrnutie aktivít reflektujúcich problematiku slovensko-maďarských vzťahov</i>	41
5. VPLYV VYBRANÝCH KRAJNE PRAVICOVÝCH SUBJEKTOV	42
5.1. POZÍCIA V POLITICKOM SYSTÉME OBOCH KRAJÍN	42
5.2. VPLYV VYBRANÝCH SUBJEKTOV NA MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY MEDZI SLOVENSKOU A MAĎARSKOU REPUBLIKOU	45
ZÁVER	50
SUMMARY	52
POUŽITÁ LITERATÚRA	54
ZOZNAM PRÍLOH	62
PRÍLOHY	63
PROJEKT BAKALÁRSKEJ PRÁCE	69

Úvod

Otázka slovensko-maďarských vzťahov, v súčasnej dobe exponovaná hlavne médiami a využívaná politickými subjektmi ako agenda vo svojich programoch, sa tiahne už od počiatku spolunažívania týchto dvoch národov, a teda od príchodu starých Maďarov na územie podunajskej kotliny. Literatúry a prác, ktoré zachytávajú toto obdobie je mnoho, avšak čo sa týka súčasnej situácie medzi týmito dvoma národmi, ako aj politickými subjektmi ovplyvňujúcimi rovnu medzinárodných vzťahov, je žiaľ pomenej. Na túto rovnu majú hlavne vplyv vládne a opozičné strany oboch krajín, no netreba zabúdať na mimoparlamentné subjekty. Tieto sú neraz vo svojich prejavoch aktívnejšie, a práve vplyv existencie vybraných subjektov a ich aktivity je predmetom tejto práce.

Pri pohľade na výskum stredoeurópskej politickej scény je očividné, že problematika vývoja a vplyvu politických subjektov bola v posledných rokoch často predmetom akademického záujmu. Tento záujem sa však sústredil najmä na hlavných predstaviteľov politickej scény, mimoparlamentné subjekty boli v pozadí.¹ Navyše, záujem politológov o skúmanie krajnej pravice v strednej Európe sa objavil až na začiatku 21. storočia a väčšina akademických prác sa zameriava na rozbor krajnej pravice a priblíženie jednotlivých subjektov. Táto práca je zameraná na otázku vybraných mimoparlamentných krajne pravicových subjektov maďarskej a slovenskej politickej scény a ich vplyv na formovanie vzťahov na medzinárodnej úrovni, ktorá je doplnená o analýzu ich činnosti a oddelenia aktivít na etnicky a ideologicky založené. Vo svojej práci vychádzam najmä z monografií rozoberajúcich teóriu krajnej pravice, ale taktiež z akademických prác sústreďujúcich sa na konkrétne subjekty. Analýza je doplnená samozrejme o informácie priamo od členov jednotlivých organizácií, ako aj zo spravodajských portálov, ktoré sú zatiaľ príliš čerstvé na to, aby boli spracované v ucelenej publikácii.

¹ Výnimku, čo sa týka krajnej pravice, tvoria napríklad Mikušovičové práce, menovite *Mimoparlamentná krajná pravica na Slovensku, Militantná demokracia na Slovensku? Teoretické a praktické problémy aplikácie v slovenskom prostredí*. Ako aj práca JUDr. Daniela Mila: *Rasistický extrémizmus v Slovenskej republike* a práca Petra Ballu *Národní radikalizmus v Maďarsku – strana Jobbik*, v ktorej zachytáva aj problematiku Maďarskej gardy, a v neposlednom rade napríklad práca Alidy Bélaiovej *Maďarská ultrapravice po roce 1989*.

Slovenská, ako aj maďarská scéna sa vyznačuje silne roztrieštenou stranickou základňou. Toto platí aj pre krajne pravicové spektrum. Pre potreby práce som si vzal ako reprezentanta slovenskej scény občianske združenie Slovenská pospolitosť a naopak, za reprezentanta maďarskej krajnej pravice organizáciu Maďarská garda. V posledných rokoch sa zdá, že mimo politické incidenty na najvyšších úrovniach, určitý vplyv na vývoj medzinárodných vzťahov medzi Slovenskou a Maďarskou republikou majú práve krajne pravicové organizácie pôsobiace mimo oficiálnych orgánov štátov.

Čo sa týka regiónu strednej a východnej Európy, krajne pravicové subjekty naberajú na sile v prvých rokoch 21. storočia. [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 13] Slovenská a Maďarská republika v tomto nie sú výnimkou. Obe vybrané krajne pravicové subjekty sú v súčasnej dobe² relatívne aktívne vo viacerých smeroch, a tieto organizácie sa takisto tešia dostatočnej medializácii vo svojich krajinách. Výrazná medializácia je jedným z dôvodov pre ich výber pre analýzu v tejto práci. Ďalší z dôvodov bol ten, že tieto subjekty sú najaktívnejšie a najviditeľnejšie z pomedzi podobných subjektov v Slovenskej a Maďarskej republike. Najmä v posledných pár rokoch aktivita pravicových organizácii vzrástla, demonštrácie, pochody a protesty sú takmer na dennom poriadku. Slovenská pospolitosť a Maďarská garda sú navyše najlepšie organizované a zastávajú popredné miesta v aktivitách krajne pravicových subjektov. Je evidentné, že Slovenská pospolitosť, aj Maďarská garda patria k radikálne pravicovým, čo predznačuje istú podobnosť v určitých oblastiach činnosti. Na druhej strane, keď zoberieme do úvahy etnický princíp, tieto dve organizácie oddeľuje neprekonateľná bariéra reflektujúca slovensko-maďarské vzťahy.

Hlavná otázka tejto práce teda spočíva v tom, aký vplyv majú vybrané krajne pravicové mimoparlamentné subjekty na medzinárodné vzťahy oboch krajín. Ďalej sa táto práca zameriava práve na existenciu a analýzu oblastí, v ktorých postupujú vybrané subjekty spoločne, aj napriek na prvý pohľad očividnej etnickej a národnej rivalite a na oblasti reflektujúce slovensko-maďarskú problematiku. Táto analýza je nutná pre správne pochopenie vplyvu týchto organizácii na medzinárodné vzťahy medzi Slovenskou a Maďarskou republikou.

² Najmä 21. storočie, a v tomto zmysle hlavne roky 2005-2010.

Táto práca pokračuje v nasledujúcej štruktúre. Ako prvá nasleduje kapitola, v ktorej vymedzujem samostatný termín krajná pravica. Ďalšia kapitola sa zaoberá historickým pozadím jednak slovensko-maďarských vzťahov, ako aj vývojom krajnej pravice a problematikou maďarskej menšiny. Potom nasleduje kapitola, v ktorej rozoberám vývoj a charakter Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy. V ďalšej kapitole analyzujem aktivity týchto organizácií a ich vplyv z dvoch hľadísk, a to z hľadiska príslušnosti ku krajnej pravici a z hľadiska slovensko-maďarskej problematiky. V poslednej kapitole sa potom venujem postaveniu týchto organizácií v politickom systéme a ich vplyvu na medzinárodné vzťahy medzi Slovenskou a Maďarskou republikou.

Na konci tejto práce je uvedený Projekt bakalárskej práce, tak ako ho schválila vedecko-pedagogická rada Institutu politologických študií v Júny 2010. Na rozdiel od tohto projektu, vo svojej práci nereflektujem hľadisko vstupu krajín do Európskej únie z dôvodu už samotného rozsahu práce a toho, že charakter tejto problematiky sa hodí skôr do inej práce. Inak som v tejto práci dodržal štruktúru projektu až na miernu úpravu názvu práce a niektorých kapitol. Čo sa týka úpravy názvu práce, oproti projektu je mierne špecifikovaný tak aby presne reflektoval zámer práce, ktorým je analýza vybraných mimoparlamentných krajne pravicových subjektov na medzinárodné vzťahy medzi Slovenskou a Maďarskou republikou, teda Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy.

1. Teoretické vymedzenie charakteristík krajnej pravice

Pri skúmaní problematiky krajnej pravice je potrebné si uvedomiť, že tento termín nepomenúva určitú ucelenú skupinu, ale práve naopak. Napríklad Kupka a spol. pod termínom „krajná pravica“ chápu „*jak uskupení radikální, tak i uskupení evidentně extremistická*“ [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 15] Milza dodáva: „*Krajní pravice tedy, jak je patrné, nikdy nevytvořila ideologicky homogenní celek.*“ [Milza 2005: 25] Samozrejme, pri charakterizovaní určitej skupiny a zaradeniu jednotlivých politických subjektov do nej, je nutné hľadať na režim danej krajiny, v ktorej je problematika skúmaná. Je celkom očividné, že pozorovateľ bude charakterizovať násilný čin namierený proti vláde danej krajiny inak v liberálnej demokracii, a inak v totalitnom zriadení. Slovenská a Maďarská republika patria k demokraciám západného typu, a preto pri charakterizovaní krajného politického spektra sa pridrižiam definícií vhodných pre toto zriadenie.

Mareš tvrdí, že „*s ohledem na problematiku určení „hranice“ mezi extremismem a radikalismem, které je způsobeno řadou jejich společných atributů, je v určitých směrech vhodnější pojímat skutečnosti, které jsou těmito pojmy označovány, jako jeden celek.*“ [Mareš 2003: 33] Následne ponúka vo svojej práci zaujímavý prehľad politického spektra, ktorý približuje názorne termín krajná pravica. Ten prebral z práce Richarda Stössa: *Rechtsextremismus im vereinten Deutschland* [Mareš 2003: 33]³:

Ultralevice			Ultrapravice	
Levicový extremismus	Levicový radikalismus	Demokratický střed	Pravicový radikalismus	Pravicový extremismus
		Ústavně-konformní spektrum, definované demokratickým řádem		

³ Autor síce používa pojem ultrapravice, ale na rovnakom mieste tvrdí, že: „*V této práci jsou z tohoto důvodu používány pojmy ultrapravice a ultralevice (za jejichž synonyma považují pojmy krajní pravice a krajní levice), pod které jsou subsumovány extremistické i radikální postoje či subjekty, nacházející se v příslušné části politického spektra.*“ [MAREŠ 2003, str. 33]

Je teda namieste pred priblížením pojmu „krajná pravica“ ustáliť možnosti, ktoré tento termín zastrešuje, a teda extrémizmus a radikalizmus. Kupka a spol. za extrémistické považujú javy, ktoré „*svou existencií aktuálně či potenciálně ohrožují v první řadě demokratické základy státu, jeho ústavní uspořádání a demokratickým státem chráněné hodnoty...*“ [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 17] Podobne je extrémizmus videný podľa Ministerstva Vnútra Slovenskej Republiky ako „*verbálne, grafické, fyzické alebo iné aktivity spojené spravidla s vyhraneným ideologickým alebo iným kontextom...ktoré vyvíjajú jednotlivci alebo skupiny osôb s názormi výrazne vybočujúcimi zo všeobecne uznávaných spoločenských noriem so zreteľnými prvkami intolerancie, najmä rasovej, národnostnej, náboženskej alebo inej obdobnej neznášanlivosti, ktoré útočia proti demokratickým princípom, spoločenskému usporiadaniu...*“ [MV SR 2006: 4] Následne sú pravicové extrémistické skupiny charakterizované prvkami ako sú „*nacionalizmus, antisemitizmus, xenofóbia a kritika národnostných menšín a etnických skupín.*“ [MV SR 2006: 4]

Na druhej strane radikalizmus vidia vyššie menovaní autori ako „*...metodu postupu, která nemusí být nutně spojena se zpochybňovaním demokracie...*“. [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 18] Mareš dodáva, že radikalizmus, a v jeho slovách radikálne pravicové pozície, „*jsou v první řadě antipozicemi proti moderně, proti individuálním hodnotám, jako je svoboda a sebeurčení, proti pluralismu mínění a způsobu života, proti etablovaným stranám a demokracii. Charakteristické jsou „anti-postoje“ vůči přistěhovalcům, antievropské, antizápaní postoje a odmítání supranacionálních spojení.*“ [Mareš 2003: 35] Treba si však uvedomiť, že pre radikalizmus a extrémizmus je veľmi ťažké stanoviť presnú hranicu medzi nimi, a tým pádom je značne problematické, či priam nemožné presne definovať daný politický subjekt jedným z týchto dvoch termínov alebo ich obmenami. Preto je podľa môjho názoru termín krajná pravica najvhodnejší pre zaradenie vybraných organizácii Slovenská pospolitost' a Maďarská garda.

Pri zohľadňovaní charakteru krajne pravicových subjektov je nutné uviesť na pravú mieru ďalší termín, ktorý patrí neoddeliteľne k tejto téme, a teda problematiku populizmu. Kupka a spol. definujú populizmus nie ako politickú ideológiu, ale podľa nich populizmus „*představuje styl politické propagandy, která se obrací na „obyčejného člověka“ a snaží se jej ochránit před definovanými nepřáteli na jedné straně, a na druhé straně nabízí rychlá a jednoduchá řešení stávajících společenských*

problému.“ [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 20] Mareš podobne vidí pod pojmom populizmus najmä „*metody a způsoby užívané k oslovení lidí a ke získání veřejné podpory a politické moci.*“ [Mareš 2003: 35]

Mudde pri charakterizovaní krajne pravicových populistických strán uvádza, že pri definovaní identity a následného smerovania strany sú dôležité najme dve kategórie, a to národ a štát. Ich kombináciou následne vznikajú štyri skupiny nepriateľov (A-D), z ktorých sú pre potreby tejto práce najdôležitejšie B a D [Mudde 2007: 64-78]⁴:

	V rámci národa	Mimo národa
V rámci štátu	A	B
Mimo štátu	C	D

Populistická rétorika namierená proti nepriateľovi B (v rámci štátu a mimo národa) a nepriateľovi D (mimo štátu a mimo národa) je očividná pri oboch vybraných krajne pravicových subjektoch, jednak Slovenskej pospolitosti, ako aj Maďarskej gardy, či už ide o problematiku menšín alebo rómsku, sionistickú a inú problematiku.⁵

Krajná pravica je teda na základe vyššie uvedeného nie homogénnym zoskupením, ale podľa Kupky a spol. „*zahrnuje jak radikálně pravicové strany účastníci se vlády, tak i extremistické organizace, zájmové skupiny, subkultury i teroristické organizace, z nichž některé násilně...bojují proti etablovanému pořádku.*“ [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 24] Alebo na inom mieste menovaní autori tvrdia, že „*termín krajní pravice se používá pro souhrnné označení skupin, sahajících od ultrakonzervativního nacionalismu přes pravicový populismus až k neofašismu a neonacismu.*“ [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 25]

⁴ Tabuľka bola prevzatá z [Mudde 2007: 65] a upravená autorom práce.

⁵ Dovolím si tvrdiť, že populistická rétorika a metódy nie sú príznačné len pre mimoparlamentné krajne pravicové subjekty, ale čo sa týka slovenskej a maďarskej politickej scény aj pre parlamentné strany. V poslednej dobe sa stalo charakteristickým, že pri vyhrotenej domácej situácii sa využívala takzvaná „maďarská karta“ alebo „slovenská karta“, čo viedlo permanentne k narúšaniu medzinárodných vzťahov medzi krajinami.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky bližšie definuje krajne pravicové skupiny na Slovensku ako⁶: „*skupiny, ve kterých existuje jistá hierarchie, společný cíl, vyhlášený nebo přirozený vůdce. Skupina se zviditelňuje na Slovensku nebo v zahraničí buď protiprávním jednáním (fyzický útok, internetová stránka s rasistickým obsahem aj.), nebo jako skupina mající symboliku, pravidelné místo setkávání apod.*“ [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 29]⁷

Podľa Mudda, to čo spája krajne pravicové strany je dôraz na nativizmus, populizmu a autoritu. Ďalej je charakteristická pre tieto subjekty politika strachu a už zmienená kategorizácia nepriateľov, a na nich namierená populistická rétorika krajne pravicovej organizácie [Mudde 2007: 89] Pri zmienených nepriateľoch je zaujímavé, že môžeme sledovať pri krajne pravicových subjektoch v krajinách strednej a východnej Európy, voči subjektom v krajinách západnej Európy, nahradenie imigrantov z krajín tretieho sveta menšinami z okolitých krajín. [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 25]⁸

Čo sa týka ideológie krajne pravicových subjektov, Kopeček vo svojej práci zhrňuje Muddeho poznatky nasledovne: „*Podle Mudda tvoří společný ideologický základ krajní pravice nacionalismus, xenofobie, víra v zákon a pořádek, což musí zaručovat stát, který má být v tomto ohledu aktivní a tvrdý. Dále program šovinistického sociálního zabezpečení, tj. stát by měl rovněž garantovat, že sociální politika bude k prospěchu „vlastních lidí“ a vlastního národa (nikoliv „cizích“). Krajní pravice tak preferuje v sociálně-politické oblasti silný stát, byť v ekonomice může být (minimálně rétoricky) neoliberální.*“ [Kopeček 2007: 81-82]⁹

Vo svojej práci sa prikláňam k používaniu pojmu krajná pravica pre organizácie Slovenská pospolitosť a Maďarská garda, ako ho definovali Kupka a spol. a Mareš. Tento pojem zahŕňa jednak extrémistické a jednak radikálne postoje a aktivity, a preto vo svojej práci budem referovať na vyššie spomenuté definície pokrývajúce tieto pojmy. Pri hodnotení ideológie organizácii sa budem taktiež opierať o spomenutú Muddeho definíciu. Termín krajná pravica som si vybral z toho dôvodu, že obe tieto organizácie prešli určitým vývojom od svojej počiatkovej, viac extrémistickej fáze a snáh o reformu

⁶ V podobnom duchu však môžeme vnímať krajinú pravicu aj na Maďarskom území.

⁷ Kupka a spol. citujú MV SR zo správy: Extrémizmus a rasovo motivovaná trestná činnosť (správa za rok 2007). Žiaľ v dobe písania práce originálny zdroj už nie je dostupný.

⁸ V prípade Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy ide hlavne o maďarskú resp. slovenskú menšinu a takisto problematiku rómskej a židovskej menšiny.

⁹ Kopeček parafrázuje Muddeho z jeho práce *Straníčka rodina: rámcová analýza*.

systemu, k umiernennejšej, ústavne konformnej, no stále radikálnej fáze. Práve termín krajná pravica, ako už bolo povedané, zahŕňa obe tieto fázy a ponúka riešenie pre inak komplikované oddelenie extrémistických a radikálnych aktivít. Pre obe tieto organizácie je taktiež viac ako vhodné používať pomenovanie populistické.

2. Historické pozadie

V tejto kapitole sa zameriavam na historické pozadie jednak formovania slovensko-maďarských vzťahov, ako aj podmienok pre vznik krajne pravicových subjektov na Slovensku a v Maďarsku. Takisto ponúkam krátky exkurz do problematiky maďarskej a slovenskej menšiny. Cieľom tejto kapitoly je najmä priblížiť a pripomenúť problematiku slovensko-maďarského spolunažívania.

2.1. Formovanie slovensko-maďarských vzťahov

Pri analyzovaní vplyvu súčasnej vybranej slovenskej a maďarskej krajnej pravice na medzinárodné vzťahy medzi oboma krajinami je potrebné sa zahľadiť na históriu budovania týchto vzťahov a vývoj dvoch susedných etník. Rozsiahla historická analýza však pre túto prácu nie je nutná, avšak určitý krátky historický exkurz je viac ako vhodný. Je potrebné vopred sa zmieniť, že otázka slovensko-maďarských vzťahov, ku ktorej patrí aj jej historický vývoj, je citlivou témou aj v súčasnej spoločnosti. Rôzni historici pristupujú k tejto otázke z rozličných uhlov, a čoraz nechtiac strácajú na objektivite. V tomto krátkom zhrnutí sa snažím priblížiť pohľady rôznych autorov aspoň v stručnosti a pokúsím sa udržať objektívny náhľad na problematiku.

Územie súčasnej strednej a juhovýchodnej Európy začali po páde Rímskej ríše osídľovať slovanské kmene, mimo iného aj kmeň Slovienov¹⁰, ktorý sa usídlil na území dnešného Maďarska a Slovenska v priebehu piateho a šiesteho storočia nášho letopočtu. [Marko, Martinický 1996: 5] Maďarské začiatky osídľovania sú datované o niečo neskôr, a síce príchod starých Maďarov na toto územie začal približne okolo roku 895. [Biermann, Hanus 1992: 262] Od tohto okamihu sa začali formovať vzťahy medzi oboma etnikami, pričom si dovoľím tvrdiť, že slovenské etnikum bolo od príchodu starých Maďarov v určitej miere potlačované. Marko a Martinický vo svojej práci dokonca tvrdia, že maďarské kmene „rozvrátili štát Slovenienov – Veľkú Moravu“. [Marko, Martinický 1996: 5] Neskôr dodávajú, že „Maďarské kmene, ktoré sa usídlili medzi Blatenským jazerom¹¹ a Dunajom, naučili sa od Slovienov obrábať polia a stavať domy, prevzali od nich náboženstvo i vedomosti o správe štátu.“ [Marko, Martinický 1996: 6]

¹⁰ Predchodcovia dnešných Slovákov. [Marko, Martinický 1996: 5]

¹¹ Súčasný Balaton.

Po osídlení tohto územia a prvotnom kontakte medzi slovienským a staromaďarským etnikom začali podľa slov Marka a Martinického Maďari „*postupne rozširovať svoju moc nad ostatnými národmi Karpatskej kotliny – Slovákmí, Rumunmi, Srbmi, Chorvátmi a Ukrajincami.*“ [Marko, Martinický 1996: 6] Prvotne bol pre staromaďarské kmene charakteristický kočovný spôsob života, ku ktorému patrili výbojné výpravy voči okolitým susedom. Po porážke pri rieke Lech v roku 955 „*přešli na usedlý způsob života a začali se věnovat organizaci svého státu pod vedením dynastie Arpádovců.*“ [Kováč 1998: 32]

Teda od konca 10teho storočia je očividná zmena v politike maďarského etnika, pričom to sa zameriava na upevňovanie vplyvu v podunajskej kotline a budovanie jednotného štátu, Uhorska. Dochádza k postupnému začleňovaniu aj územia obývaného slovenským obyvateľstvom, pričom v slovensko-maďarských polemikách existovali dve rozdielne teórie¹², no Kováč ich vyvracia a tvrdí, že: „*proces včleňování slovenského území do Uher byl postupný a násilí se v něm kombinovalo s dohodami, jak bylo v raném středověku obvyklé.*“ [Kováč 1998: 32] Teda v istom zmysle, aj keď miernejšou formou dáva za pravdu názoru Marka a Martinického, ktorý bol spomenutý vyššie. Kováč podobne ako menovaní autori tvrdí, že mimo násilného podrobenia slovenského etnika badať v tomto procese aj znaky určitého spolunažívania, kedy maďarské kmene prevzali od slovenských techniku usadlého spôsobu života a prevzali aj určité kultúrne prvky, medzi ktoré patrilo napríklad aj osvojenie si niektorých slovenských pojmov, ktoré pretrvávajú v maďarskom jazyku dodnes. [Kováč 1998: 33] Kováč ďalej dokonca dodáva, že: „*zásadní vliv uherského státu na formování etnické a národní identity (Slovákov)¹³ je nesporným faktem...včlenění „zbytků Svatoplukova lidu“ do uherského království vytvořilo vnější rámec k tomu, aby se z naddunajských Slovanů, kteří kdysi žili na velkomoravském území a od 10. Století patřili do Uher, postupně formovali etničtí Slováci.*“ [Kováč 1998: 33]

Revolučný rok 1848 znamenal obrat aj v snahách slovenského etnika o vymanenie sa z maďarského tlaku. Práve slovenské národné obrodenie, ktoré prebiehalo v tejto dobe je často vnímané ako počiatky slovenských nacionálnych tendencií a snáh o vlastný politický program. „*Slovenská aktivita vyústila do zformulování a veřejného vyhlášení celoslovenského revolučního a národního*

¹² Porovnaj: [Kováč 1998].

¹³ Doplňenie autor.

programu, ktorý byl prijat na shromáždění v Liptovském Sv. Mikuláši 11. Května 1848 a je známý pod názvem Žádosti slovenského národa.“ [Kováč 1998: 116] V tomto 14 bodovom dokumente sa Slováci mimo iného domáhali uznania slovenskej svojbytnosti, rovnoprávneho zastúpenia národov v Uhorsku a uznania Slovenčiny ako úradného jazyka v slovenských stolicích. Ďalej tieto Žiadosti obsahovali požiadavky na reformu politického systému v Uhorsku. [Kováč 1998: 116-117] Kováč tvrdí, že program Slovákov z roku 1848 *„je prvni ucelený slovenský státoprávní program, který obsahoval prakticky požadavek slovenské autonomie a v konečném důsledku národnostní decentralizaci Uher.*“ [Kováč 1998: 117] Tieto požiadavky sa však stretli s odmietnutím Uhorského snemu a následná snaha o odtrhnutie Slovenska od Uhorska bola potlačená maďarskou armádou, ktorá začlenila toto územie späť pod Uhorsko. [Kováč 1998: 117-121]

Ďalší posun vo vývoji slovensko-maďarských vzťahov možno vidieť po Rakúsko-Uhorskom vyrovnaní v roku 1867, kedy sa z jednotnej monarchie stali dve oddelené ríše spojené osobou panovníka. Po tomto roku nastáva silné obdobie maďarizácie a snáh o pomadžarčenie ostatných etníc v Uhorsku. Kováč dodáva, že: *„Idea jednotného uherského politického národa se stala oficiální státní ideologií.*“ [Kováč 1998: 135] Marko a Martinický s tým taktiež súhlasia, a tvrdia: *„najväčšiu intenzitu dosiahla maďarizácia po rakúsko-maďarskom vyrovnaní v roku 1867.*“ [Marko, Martinický 1996: 7]

Je zaujímavé podotknúť, že pod pojmom jednotný uhorský politický národ bol myslený nie národ uhorský, ale národ maďarský, pretože v maďarčine sa pojmy maďarský a uhorský nedajú odlišiť. [Kováč 1998: 135] Marko a Martinický dodávajú, že už v roku 1868 v národnostnom zákone vydanom uhorským snemom stálo: *„Všetci státni občania Uhorska i podľa zásad ústavy i z hľadiska politického, tvoria jeden národ, nedeliteľný maďarský národ.*“ [Marko, Martinický 1996: 7] Toto obdobie bolo charakteristické potlačovaním slovanských národných snáh, medzi inými aj na slovenskom území zatváraním slovenských vyšších škôl, bránením používania slovenského jazyka v úradnom styku, či zakazovaním činnosti slovenských spolkov, ako napríklad Matice Slovenskej. [Kováč 1998: 135-140] Pre ilustráciu je možné dodať, že v roku 1918 bolo na Slovensku iba 140 škôl, v ktorých bol vyučovací jazyk slovenský, pričom škôl s vyučovacím jazykom maďarským bolo na Slovensku v tej

dobe 3084. Slovenská stredná škola nebola na Slovensku ani jedna. [Marko, Martinický 1996: 7]

Dôležitý obrat vo vývoji nastal samozrejme po roku 1918 a prehre Habsburskej monarchie v prvej svetovej vojne. Bývalá monarchia sa rozpadla na mnoho novovzniknutých štátov z bývalých etnických skupín žijúcich v Rakúsko-Uhorsku. Dňa 28. októbra roku 1918 bola vyhlásená v Prahe Československá republika, ku ktorej sa 30. októbra prihlásila aj slovenská politická reprezentácia. [Kováč 1998: 181] Nasledoval však takzvaný "boj o hranice", v ktorom bolo badať pokusy Maďarska o udržanie si slovenského územia. Síce sa slovenský národ politicky vymanil z Uhorska, správa územia, ako aj jeho kontrola bola stále v maďarských rukách. Maďarskí úradníci kontrolovali všetky dôležité pozície a maďarská armáda bola stále prítomná na slovenskom území. Pre udržanie kontroly nad Slovenskom bol dokonca podporovaný vznik Slovenskej republiky rád, ľavicovo orientovaného celku na východe Slovenska s väzbami na Budapešť. [Kováč 1998: 181-187]

Finálna podoba hraníc novovzniknutej Československej republiky s Maďarskom bola určená a podpísaná v Trianonskej mierovej zmluve v roku 1920. Irmanová dodáva, že sa „za hranicami svého pôvodného štátu se tak ocitlo 1,1 miliónu Maďarů (893 586 na území Slovenska, 176 294 na území Podkarpatské Rusi.“ [Irmanová 2005: 217] Maďarskí obyvatelia sa ocitli zrazu v menšinovom postavení a dlho sa nevedeli zmieriť so začlenením do Československej republiky. Navyše ich pozícia bola od začiatku sťažená postojom Maďarska k Trianonskej mierovej zmluve, ktorú sa snažilo od jej podpisu revidovať. [Irmanová 2005: 219] Okrem iného, bola podľa Irmanovej maďarská menšina na Slovensku pacifikovaná, napríklad pozemkovou reformou, ktorá preradovála pôdu od maďarských k slovenským a českým vlastníkom. [Irmanová 2005: 219] Marko a Martinický agresívnejšie dodávajú, že „ani jedna maďarská vláda po podpise Trianonskej mierovej zmluvy sa s vytyčenou hranicou nezmierila.“ [Marko, Martinický 1996: 12] Tieto snahy maďarskej vlády vyvrcholili v roku 1938, kedy bolo Maďarsku prisúdené podľa viedenskej arbitráže 10 390 km² slovenského územia, na ktorom žilo 854 217 obyvateľov, z toho približne tretina bola slovenskej národnosti. [Marko, Martinický 1996: 15]

Po skončení druhej svetovej vojny a obnovení politickej a územnej samostatnosti Československej republiky, vyvstala otázka ako riešiť problém menšín v pohraničných oblastiach. Známe Benešové dekréty nezahrňovali len nemecké obyvateľstvo, ale mali dosah aj na maďarskú menšinu na južnom Slovensku. Kováč tvrdí: „Československá vláda pôvodne počítala i s vysídlením maďarského obyvateľstva, s tým však nesouhlasily západní veľmoci. Uskutočnila sa jen výměna obyvateľstva medzi Československem a Maďarskem, která se týkala zhruba 70 000 obyvatel na obou stranách.“ [Kováč 1998: 247] Napriek odporu západných veľmocí boli v tomto období napáchané rôzne neprávosti na maďarskej menšine na Slovensku.¹⁴ V istom zmysle sa dajú chápať kroky československej vlády ako dôsledky „válečné psychózy a snahy o odplatu za vídeňskou arbitráž a maďarské násilnosti vůči Slováckům na odtrženém území.“ [Kováč 1998: 247] No faktom podľa Kováča ostáva, že „události z let 1938-1948 poznamenaly na dlouhý čas slovensko-maďarské vztahy.“ [Kováč 1998: 248]

V období po druhej svetovej vojne sa obe republiky, Maďarská, ako aj Československá ocitli v záujmovej sfére Sovietskeho zväzu. Významný obrat vo vývoji však nastal práve po zvrhnutí komunistického režimu v oboch krajinách a následne po vzniku samostatnej Slovenskej republiky v roku 1993. Zmena režimu znamenala aj pozitívnu zmenu pre maďarskú menšinu na Slovensku, pretože došlo k obnoveniu politickej organizácie maďarskej menšiny. Po prechode k pluralistickému politickému systému začali vznikať mimo slovenských aj maďarské strany na území Slovenska. [Irmanová 2005: 242-243] Podobný proces samozrejme prebiehal aj v Maďarskej republike. Tieto subjekty, medzi nimi aj subjekty krajnej pravice, začali vytvárať novú kapitolu slovensko-maďarských vzťahov, ktorá pokračuje dodnes. Tá je charakteristická agresívnym vystupovaním politikov na oboch stranách, vzájomným osočovaním a poukazovaním na chyby namiesto hľadania riešení. V neskorších kapitolách podrobnejšie rozoberiem vplyv slovenských a maďarských vybraných krajne pravicových organizácií na vzťahy medzi Slovenskou a Maďarskou republikou.

¹⁴ Vid': [Irmanová 2005: 224-232].

2.2. *Problematika maďarskej a slovenskej menšiny*

V predchádzajúcej kapitole som spomenul problematiku maďarského etnika po Trianonskej mierovej zmluve z roku 1920. Po rozpade monarchie sa veľké množstvo obyvateľov maďarskej národnosti ocitlo mimo hraníc novovytvorenej Maďarskej republiky, z toho už spomenutých 1,1 milióna aj na území Československej republiky. Vývoj vládnych politík, ako aj vývoj stavu maďarskej menšiny je pre potreby tejto práce nerelevantný, dôležité je však pripomenúť súčasnú situáciu.

Na území Slovenskej republiky žije podľa posledného¹⁵ sčítania obyvateľstva 520 528 obyvateľov hlásiacich sa k maďarskej národnosti, čo tvorí 9,7% celkového obyvateľstva Slovenskej republiky. Z ôsmich slovenských krajov, najviac príslušníkov maďarskej národnosti žije v Nitrianskom, Trnavskom, Košickom a poprípade v Banskobystrickom kraji. V týchto „južných“ krajoch žije dokopy 74,2% maďarskej menšiny na Slovensku.¹⁶ [Štatistický úrad Slovenskej republiky 2010] Počet obyvateľov maďarskej menšiny na Slovensku sa v súčasnosti od tohto údaja veľmi nelíši, pohybuje sa okolo čísla 520 000¹⁷.

V slovenskej politike tvorí takzvaný maďarský faktor neoddeliteľnú súčasť a reprezentanti maďarskej menšiny sa často podieľali na vládnych koalíciách.¹⁸ Po roku 1989 vznikli na Slovensku štyri hlavné politické subjekty reprezentujúce Maďarskú menšinu, ktoré sa postupným vývojom včlenili do jednej strany, Strany Maďarskej koalície.¹⁹ [Irmanová 2005: 296]. Marko a Martinický trocha neuvážene tvrdia, že „charakteristickou črtou predstaviteľov maďarskej menšiny na Slovensku vždy bola a je neopodstatnená nespokojnosť a pocit krivdy.“ [Marko, Martinický 1996: 40] Dokonca dodávajú, že táto nespokojnosť mala pôvod a bola podnecovania vládami Maďarska. [Marko, Martinický 1996: 40] Irmanová túto videnú „nespokojnosť“ taktiež uvádza, a pripisuje ju „*Trianonskému traumatu*“ [Irmanová 2005: 289] Neskôr dodáva, že pre všetky maďarské strany na Slovensku boli podstatné tri otázky, zahrňujúce

¹⁵ V roku 2011 prebehne k 21. Máju sčítanie obyvateľstva, žiaľ bližšie štatistické údaje budú k dispozícii až po napísaní tejto práce. Podobná situácia nastáva aj pri potrebe identifikovať presný počet osôb hlásiacich sa k slovenskej národnosti v Maďarsku.

¹⁶ Pre viac informácií viď prílohu č.1.

¹⁷ Pre porovnanie napríklad: [Diaspóra: Slováci v zahraničí 2011].

¹⁸ Porovnaj: [Irmanová 2005].

¹⁹ Pred ostatnými slovenskými parlamentnými voľbami vznikla nová strana a to MOST-HÍD. [Most-Híd 2009]

ústavnoprávne postavenie maďarskej menšiny na Slovensku, problematiku samosprávy a v neposlednom rade otázku územného začlenenia. [Irmanová 2005: 297]

Je potrebné pre priblíženie sa zmieniť aj veľkosti slovenskej menšiny v Maďarsku. V roku 2001 bolo podľa maďarského štatistického úradu 17 693 osôb žijúcich v Maďarskej republike, ktoré sa hlásili k slovenskej národnosti. [Hungarian Central Statistical Office 2004] Tento oficiálny počet podľa sčítania však podľa niektorých autorov nereflektuje reálny počet osôb, ktoré možno zaradiť k slovenskej národnosti. Ich odhad sa pohybuje okolo 110 000 osôb k roku 2008. [Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí]²⁰ Tak vysoký rozdiel medzi odhadom a reálnym sčítaním, vysvetľujú Marko a Martinický údajným silným pomaďarčovaním Slovákov, neexistenciou slovenských škôl v Maďarsku po roku 1920 a nedodržiavaním práva menšín, ku ktorým sa maďarská vláda v Trianonskej mierovej zmluve zaviazala. [Marko, Martinický 1996: 27-30]

Samozrejme ide o odhad a je otázne, či je tento odhad správny, a či vskutku dochádzalo k úmyselnému pomaďarčovaniu slovenského etnika v Maďarsku alebo šlo o prirodzenú asimiláciu Slovákov v Maďarsku. Pre potreby tejto práce nie je nutné, a ani želané ďalej túto tematiku rozvíjať. Je však potrebné si uvedomiť, že maďarská menšina na Slovensku, ako aj slovenská menšina v Maďarsku sú početné. Pričom maďarská menšina na Slovensku je väčšia a politicky silnejšia. Obe menšiny majú samozrejme určitý dopad na politiku krajín, ako aj na už párkrát zmienenú politiku vybraných krajne pravicových organizácií. Dovoľím si ale tvrdiť, že úloha maďarskej menšiny na Slovensku je v tejto problematike podstatnejšia, ako úloha slovenskej menšiny v Maďarsku.

²⁰ Porovnaj aj: [Marko, Martinický 1996: 29].

2.3. Zhrnutie historických podmienok vzniku krajne pravicových subjektov na Slovensku a v Maďarsku

Pri zohľadnení podmienok pre vznik krajne pravicových subjektov v stredoeurópskom priestore je okrem etnického vývoja dôležitý aj vývoj ekonomický a spoločenský. Pre tento dôvod je nesmierne dôležité zohľadniť rok 1989 ako míľnik pri vzniku vybraných politických subjektov. Kupka a spol. tvrdia, že: „*region SVE²¹ procházel po roce 1989 složitými procesy politické a ekonomické transformace společně s konsolidací demokracie.*“ [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 13] Premena spoločenského zriadenia z režimu jedinej strany do pluralistickej režimu, ktorý sa vyznačuje otvoreným bojom rôznych politických subjektov, logicky umožnila vznik aj krajne pravicovým politickým organizáciám. Kupka a spol. dodávajú, že „*existuje zde široce sdílený předpoklad, že pravicový extremismus je produktem prudkých sociálních a kulturních změn v moderní společnosti, v zemích SVE je pak akcelerován změnami politickými a ekonomickými.*“ [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 14]

Tieto novovzniknuté pravicové zoskupenia často nadväzujú na podobné subjekty z medzivojnových rokov minulého storočia, avšak väčšinou na ne nenadväzujú priamo alebo obohacujú pôvodný zámer týchto subjektov o nové idey a témy. Vzhľadom na to podľa slov Kupky a spol. „*tato nová témata svým způsobem současnou krajní pravici vzdalují od fašistické a nacistické ideologie, resp. lze konstatovat, že dnešní krajní pravice je tematicky mnohem složitější a diferencovanější než krajní pravice „historická“.*“ [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 14] Preto podľa zmienených autorov je ťažko zadefinovať súčasnú krajnú pravicu ako fašistickú či nacistickú, ale je lepšie používať na ich označenie už zmienený pojem krajná pravica. [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 14]

Pri pohľade na Slovenskú pospolitosť a Maďarskú gardu je potreba si uvedomiť, že tieto dve krajne pravicové subjekty sa neodvolávajú priamo len na nejakú historickú organizáciu, ale skôr na určitý historický celok, politické zriadenie, či odkaz určitých historických osobností. Slovenská pospolitosť má priamo vo svojich stanovách zaradené nasledovné: „*Slovenská pospolitost' je spoločenskou organizáciou hlásiacou sa k tisícročným slovanským a slovenským tradíciám. Je prirodzeným spojením všetkých*

²¹ SVE značí strednej a východnej Európy (poznámka autor)

Slovákov mysliacich a konajúcich v nadväznosti na prastaré slovenské kultúrne, historické a duchovné tradície. Slovenská pospolitosť je nositeľom ducha Ľudovíta Štúra a všetkých veľikánov slovenského národa.“ [SP 2003: 2] Medzi týchto veľikánov okrem Ľudovíta Štúra patria napríklad: Andrej Hlinka, gen. M.R. Štefánik a Dr. Jozef Tiso. [Hlavné vedenie SP 2008: 2] Slovenská pospolitosť sa tiež hlási k Slovenskému štátu z obdobia druhej svetovej vojny, čo dokumentujú rôzne akcie na oslavu vzniku Slovenského štátu, ako aj pripomínanie si jeho predstaviteľov. [SP 2009: 2]

Čo sa týka Maďarskej gardy, tá sa odkazuje na uhorské korene a kresťanské tradície, najmä na samotného Imrého Arpáda, uhorského kráľa, vládnuceho v rokoch 1196 až 1204, od ktorého prebrali vzor svojho erbu. [MG 2007]²² Tento odkaz na uhorských kráľov a uhorské tradície je pre Maďarskú gardu veľmi dôležitý a netýka sa len prebratia spomínaného erbu ako ukážem v nasledujúcej kapitole. Balla dodáva, že Maďarská garda *„se uniformou i odkazem hlási k horthyovským skupinám“* teda k Horthyovskému režimu v Maďarsku počas druhej svetovej vojny. [Balla 2011: 61] Tento odkaz je Maďarskej garde často vyčítaný médiami, ktoré ju spájajú s fašistickou organizáciou Šípových krížov z obdobia druhej svetovej vojny.

Podľa Kupky a spol., medzi jednu z hlavných charakteristických črt slovenskej krajnej pravice, ktorá bola prítomná jednak počas habsburskej vlády, ako aj neskôr v rámci Československa, patrí *„vyhrocený slovenský nacionalismus (hypernacionalismus).“* [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 27] Milza dodáva: *„K rozkvětu hypernacionalismu se zároveň klerikální i fašizující inspirací přispěla v meziválečném období spousta faktorů: pocit mnoha Slováků, že jsou chudými příbuznými v zemi řízené ekonomicky i kulturně Čechy, skutečná správní „kolonizace“ 120 tisíc českých úředníků vyslaných pražskými orgány na Slovensko, udržení maďarské, polské, německé a ukrajinské menšiny v hranicích slovenského teritoria atd.“* [Milza 2005: 422]

Čo sa týka naviazanosti slovenskej krajnej pravice na Slovenský štát a Tisov režim z obdobia počas druhej svetovej vojny, Milza ju komentuje nasledovne: *„Populističtí vůdcové a představitelé neofašistické krajní pravice požadovali, aby byl Tisův režim a Tiso sám rehabilitováni a aby jim bylo přiznáno náležité místo v dějinách*

²² O symboloch Maďarskej gardy pojednám v nasledujúcej kapitole. Navyše by som chcel dodať, že všetky parafrázy a priame citácie z textov Maďarskej gardy v tejto práci boli preložené autorom práce v spolupráci s Elödom Orozsom.

slovenského národa. “ [Milza 2005: 423] Vyššie zmienená citácia zo stanov Slovenskej pospolitosti a pohľad na jej činnosť dáva za pravdu tomuto tvrdeniu, síce ako som už spomínal pre súčasnú krajnú pravicu je ťažko používať označenie fašistická alebo nacistická alebo v Milzových slovách neofašistická.

Nacionalizmus je, podľa Milza, dôležitý prvok prítomný dlhodobo aj v histórii Maďarska. Ten pripomína, že: „*režim admirála Horthyho zanechal v kolektívni paměti Maďarů rozporuplnou vzpomínku stejně jako Tisův režim na Slovensku.*“ [Milza 2005: 427] Dopĺňa, že v súčasnej maďarskej krajnej pravici sa dá nájsť odkaz jednak Horthyovho režimu (ako spomínal Balla u Maďarskej gardy), ako aj strany Šípových krížov, ktorá počas druhej svetovej vojny pôsobila ako najviac fašisticky a nemecky orientovaná organizácia v Maďarsku, a ktorá nahradila v roku 1944 Horthyho režim v Maďarsku. [Milza 2005: 426-428] Ako som už spomínal, média často vyčítali Maďarskej garde naviazanosť na túto organizáciu, to však, ako neskôr ukážem, nie je založené na správnom úsudku.

Na záver tejto kapitoly by som ešte rád spomenul ekonomickú rovinu, v ktorej nastala očividná zmena po roku 1989, ako som spomínal v úvode tejto kapitoly. V minulosti prevládal názor, že krajne pravicové politické subjekty sa radia v ekonomickej oblasti k pravici, a teda k neoliberalným myšlienkam, ktoré presadzovali ostatné pravicové subjekty. To podľa mnohých viedlo k zvýšenému úspechu týchto strán, mimo iného aj v krajinách strednej a východnej Európy. [Mudde 2007: 119] Mudde postupne toto tvrdenie vyvracia, navyše prichádza s tvrdením, že ekonomický program je pre krajne pravicové subjekty sekundárny, slúžiaci na podporu ich základných ideologických myšlienok, medzi ktoré medzi inými patria nativizmus, dôraz na autoritu a často aj populizmus. [Mudde 2007: 120] Mudde neskôr približuje názor Markowskeho, podľa ktorého krajne pravicové subjekty, práve v krajinách strednej a východnej Európy, sa zameriavajú na štátny protekcionizmus a ekonomicky ľavicové myšlienky. Dodáva, že neoliberalne postoje, prisudzované v minulosti krajnej pravici, v týchto stranách úplne chýbajú. [Mudde 2007: 121]²³

²³ Mudde cituje Markowskeho z: [Markowski, R. „Disillusionment with democracy and populism in Poland“, in Europe and the Crisis of Democracy: Elections in Europe: 1999-2002. Paris: Notre Europe:2002].

Čo sa týka ekonomického vývoja, Kupka a spol. analyzujú Muddeho dielo tvrdia, že *„krajně pravicové populistické strany v zemích SVE jsou antiliberalnější a více nakloněny protekcionismu než podobně laděné strany v západní Evropě. To je následek poměrně divokých 90. let, kdy přechod k tržnímu hospodářství byl pro téměř všechny státy SVE bolestivý.“* [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 27]²⁴ V súčasnej dobe je potrebné ešte spomenúť dopad svetovej finančnej krízy na krajiny strednej a východnej Európy, ktorá viedla k zhoršeniu životnej úrovne aj v Maďarskej a Slovenskej republike. To celkom logicky vyvoláva sociálne nepokoje a trenie, na ktoré reagujú mimo iného aj krajne pravicové subjekty.

²⁴ Pre originál porovnaj: [Mudde 2007: 119-137].

3. Vznik a organizácia vybraných krajne pravicových subjektov

Táto kapitola je zameraná prevažne na priblíženie vývoja Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy, dôvodov ich vzniku, ako aj načrtnutie základných rysov organizácie týchto subjektov.

3.1. Slovenská pospolitosť

Slovenská pospolitosť (ďalej taktiež SP) vznikla ako pokračovateľ Slovenského národného frontu²⁵, registrovaním ako združenie na ministerstve vnútra Slovenskej Republiky 9. mája 1995. [Hlavné vedenie SP 2008: 1] Čo sa týka formy, SP pôsobí ako právnická osoba so sídlom v Banskej Bystrici. [SP 2003: 2] V súčasnosti pôsobí v trinástich slovenských mestách, a to v Banskej Bystrici, Bratislave, Dolnom Kubíne, Hlohovci, Holíči, Partizánskom, Piešťanoch, Prešove, Rimavskej Sobote, Rožňave, Ružomberku, Topoľčanoch a Trnave. Geograficky zastupujú najmä región západného a stredného Slovenska. [Mikušovič 2006: 9]

SP je organizovaná hierarchicky, pričom na jej čele stojí vodca. Od marca 2007 vystriedal na tejto pozícii Ivan Sýkora predošlého vodcu Mgr. Mariána Kotlebu, ktorý organizáciu viedol od jej začiatku a zaslúžil sa o jej silnú mediálnu popularitu. Sýkorovým pobočníkom sa stal Michal Laššák. [Hlavné vedenie SP 2008: 1] Základ SP tvoria takzvané Miestne Organizácie, na ktorých čele stojí Miestne Vedenie, ktoré je zložené „zo staršinu, podstaršinu, hospodára a ďalších maximálne 3 členov.“ [SP 2003: 8] Najvyšším orgánom je podľa stanov SP celorepublikový snem SP, ktorý zvoláva vodca SP, a na ktorý delegujú Miestne Organizácie svojich zástupcov. Mimo zvolaných zasadnutí snemu, úlohu hlavného orgánu SP preberá Hlavné Vedenie SP, na čele ktorého stojí opäť vodca SP. [SP 2003: 9-10]

S ohľadom na počet aktívnych členov SP, Mikušovič komentuje túto problematiku nasledovne: „Počet svojich členov predstavitelia združenia taja, vzhľadom k tomu, že každá miestna organizácia by ich mala mať podľa stanov aspoň päť, pričom vo väčších mestách je ich iste viac, členská základňa pravdepodobne

²⁵ Slovenský národný front sa po zamietnutí registrácie ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a na základe vnútorných rozporov triešti na Ľudovú stranu a Slovenskú pospolitosť. [Milo 2005: 23-24]

osciluje medzi 100 až 150 aktívnymi členmi.“ [Mikušovič 2006: 9] Samotný oficiálny údaj nie je k dispozícii, no odhady rôznych slovenských médií, ako aj rôznych spravodajcov potvrdzuje tento Mikušovičov odhad.

Čo sa týka reprezentácie navonok, SP vyniká organizovaným chovaním, ako aj nápadnou symbolikou, medzi ktorú patria aj členské rovnošaty, ktoré boli často terčom kritiky médií, kvôli podobnosti s uniformami Hlinkovej gardy. Členovia SP však schopne argumentovali o opaku podotknutím na farbu rovnošaty, ktorá je tmavomodrá a nie čierna, akú mali uniformy Hlinkovej gardy.²⁶ Pri charakteristike svojich rovnošiat²⁷ sa SP odvoláva farbou na symboliku slovenských dobrovoľníkov z revolučných rokov 1848-1849, a strihom na česko-slovenské légie z obdobia prvej svetovej vojny. [Hlavné vedenie SP 2008: 5] Teda odmietajú akúkoľvek podobnosť s Hlinkovou gardou. Medzi ostatné symboly SP podľa stanov patrí: Znak SP, Zástava SP, Vlajka SP, Pečať SP,²⁸ Hymna SP (prvá časť hymnickej piesne: „Hej Slováci!“) a Pozdrav SP (Verní sebe – svorne napred!). [SP 2003: 3]

Pri pohľade na históriu vývoja Slovenskej pospolitosti ako organizácie, sa dajú podľa Mikušoviča vyčleniť dve charakteristické fázy a to: „*Fáza nízkeho zapojenia verejnosti* – „*tichá*““, ktorú Mikušovič datuje od polovice 90-tych rokov, až do roku 2003. A „*fáza aktívnej spoločenskej organizácie* – „*zvučná*““, ktorá je datovaná od roku 2003 až do volieb 2006. [Mikušovič 2006: 10] K Mikušovičovmu charakterizovaniu historického vývoja SP je vhodné pridať tretiu fázu, a to „*fázu konsolidácie a obnovenia činnosti*“²⁹, ktorá trvá od volieb roku 2006 až do súčasnosti.

SP podľa vlastných slov bola založená „*prevažne mladými slovenskými nacionalistami, nezávislými od akejkoľvek politickej strany alebo hnutia, ktorí cítili potrebu skutočnej zmeny nepriaznivých ponovembrových pomerov na Slovensku.*“ [Hlavné vedenie SP 2008: 1] Ustanovujúci snem strany sa konal v kaštieli v Dolnej Krupej 24. augusta 1996, na ktorom sa SP prihlásila k uchovávaniu slovanských tradícií, historických, morálnych a kultúrnych hodnôt slovenského národa. [Mikušovič 2006: 11] Vytýčili si cieľ prevychovať slovenskú mládež v rámci Hlinkovho hesla: „*Za*

²⁶ Porovnaj napríklad: [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 52] alebo [Mikušovič 2006: 13].

²⁷ Viď príloha č.2.

²⁸ Viď príloha č.3,4,5,6.

²⁹ Mikušovič vo svojej neskoršej diplomovej práci *Militantná demokracia na Slovensku? Teoretické a praktické problémy aplikácie v slovenskom prostredí*. ktorú písal v roku 2009, načrtol tento nový vývoj SP.

Boha život, za národ slobodu.“ Touto prevýchovou chcú navrátiť slovenskému národu stratené ideály jeho otcov a vodcov, a dosiahnuť svoj cieľ, ktorým je aj v súčasnosti *„Slovák so skalopevným národným povedomím, s pevným charakterom, mocný a zdravý na tele a na duchu.*“ [Hlavné vedenie SP 2008: 1]³⁰

Túto „*tichú*“ prvotnú fázu hodnotí Mikušovič nasledovne: *„Celkovo bolo ale obdobie približne prvých siedmich rokov existencie organizácie veľmi tichým, SP nebola vo verejnosti známa (a ani sa o významnejší prienik medzi verejnosť nesnažila), identita jej lídrov bola anonymná. Slovenská pospolitosť sa zamerala skôr na svojich členov, organizovala pre nich športovo-branné hry či spomienkové slávnosti.*“ [Mikušovič 2006: 12]

Medzník vo vývoji a prechod SP od „*tichej*“ do „*zvučnej*“ fázy tvorí už spomínaný rok 2003. V „*zvučnej*“ fáze, ako ju charakterizoval Mikušovič, nastáva zviditeľňovanie SP a príprava na vytvorenie vlastnej politickej strany. Nastalo upevňovanie štruktúr, schválenie nových stanov a lepšie inštitucionálne ukotvenie organizácie. Členovia SP začali organizovať rôzne podujatia a objavovať sa na verejnosti, mimo iného aj vo svojich špecifických uniformách, ktoré vzbudzovali pozornosť médií. [Mikušovič 2006: 12-13] Táto fáza zodpovedá Milovej tretej fáze vo vývoji extrémizmu a extrémistickej organizácie,³¹ ktoré popisuje nasledovne: *„vrcholom extrémistických postojov je vznik politickej strany, ktorá na základe jasne formulovanej ideológie a programov smeruje k uchopeniu moci a neskôr prípadne aj k zmene politického systému. Pre extrémistické programy je charakteristické, že ponúkajú rýchle a razantné riešenia zložitých spoločenských problémov³², čo vyvoláva medzi širokými vrstvami málo zorientovaného obyvateľstva pozitívnu odozvu.*“ [Milo 2005: 16]

Slovenská pospolitosť nakoniec vytvorila svoju vlastnú politickú stranu pod názvom Slovenská pospolitosť – národná strana (ďalej taktiež SP-NS), na založenie ktorej podala žiadosť o registráciu na Ministerstve vnútra 17. septembra 2004. [Mikušovič 2006: 14] Samotná strana vznikla začiatkom roku 2005 a SP sa dostala svojimi vystúpeniami na verejnosti, ako aj Ľudovým programom SP-NS, ktorý

³⁰ Cieľ ostal rovnaký aj po roku 2006 a umiernení organizácie.

³¹ Na rozdiel od Mila uprednostňujem pre SP označenie krajne pravicová organizácia.

³² Táto definícia v sebe zahŕňa definíciu populistických organizácií, spomínanú v úvode práce, ku ktorým SP určite patrí.

odporoval svojim znením parlamentnej demokracii a Ústave SR, do povedomia médií, ale aj polície Slovenskej republiky. [Mikušovič 2006: 15-16] Akcie SP boli čoraz agresívnejšie a čoraz častejšie ich priebeh sprevádzali ozbrojené policajné sily Slovenskej republiky. Po rozohnaní zhromaždenia v Modre v októbri roku 2005 a následnom zatknutí Mariána Kotlebu deň neskôr v Černovej pri Ružomberku, prišiel 31. októbra 2005 podnet generálneho prokurátora na Najvyšší súd Slovenskej republiky na rozpustenie SP-NS. Najvyšší súd ju nakoniec 1. marca 2006 definitívne rozpustil. [Mikušovič 2006: 15-16] Rozpustenie SP-NS bolo vôbec prvé rozpustenie politickej strany v novodobej histórii Slovenskej republiky, na čo veľmi radi upozorňujú aj samotní členovia SP. [Hlavné vedenie SP 2008: 2]

Po týchto udalostiach silnie podľa Mikušoviča nielen odpor politických strán a verejnosti voči Slovenskej pospolitosti, ale SP stráca svoje meno aj medzi ďalšími krajne pravicovými zoskupeniami na Slovensku. Kvôli rozpusteniu SP-NS sa členovia pospolitosti dohodli na kandidovaní do nadchádzajúcich parlamentných volieb na spoločnej kandidátke SP a Slovenskej ľudovej strany (ďalej taktiež SĽS). Avšak po volebnej porážke spoločnej kandidátky SP a SĽS vo voľbách roku 2006, v ktorých získali len 3815 hlasov, teda niečo okolo 0,16%,³³ môžeme sledovať fázu rozpadu Slovenskej pospolitosti. [Mikušovič 2006: 17] Tú sprevádzala už spomínaná personálna obmena, ktorá vyústila do tretej fázy konsolidácie. Počas nej noví predstavitelia SP „vytvorili menšie, ale funkčné združenie radikálnych pravičiarov, ktorí postupne rezignovali na politické ambície a zamerali sa na spoluprácu so vznikajúcimi militantnými autonómne nacionalistickými skupinami.“ [Mikušovič 2009: 56]

Túto jej politickú agendu nahradila novovzniknutá politická strana samotného Mariána Kotlebu Ľudová Strana – Naše Slovensko (ďalej taktiež ĽS-NS), ktorá vznikla 22. februára 2010 premenovaním Ľudovej strany sociálnej solidarity a registrovaním nových stanov na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky. [MV SR 2010] Obe organizácie SP a ĽS-NS fungujú prepojene a spolupracujú navzájom.³⁴ Mikušovič dodáva, že: „napriek tomu, že Slovenská pospolitosť momentálne v slovenskom prostredí nepredstavuje hlavného konkurenta demokratického ústavného štátu, dodnes

³³ Porovnaj: [Štatistický úrad Slovenskej republiky 2006].

³⁴ Porovnaj napríklad prepojenie webových stránok SP a ĽS – NS, ako aj členstvo predstaviteľov SP v ĽS-NS.

je chápaná ako kľúčový symbol slovenského pravicového extrémizmu.“ [Mikušovič 2009: 56]

Pre doplnenie vývoja SP ako organizácie, je potrebné pripomenúť fakt, že aj napriek relatívnemu oslabeniu pozície SP po voľbách v roku 2006, stále táto organizácia ostala v pozornosti slovenských orgánov, o čom svedčí aj pokus o rozpustenie SP aj ako občianskeho združenia v novembri roku 2008 Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. [Sme 2009] Mikušovič dodáva, že v politickej rovine išlo o snahu slovenskej vlády *„dokázať maďarskej vláde odhodlanosť Slovenskej republiky čeliť tunajšiemu extrémizmu.*“ [Mikušovič 2009: 56] Svedčia o tom aj výroky slovenských predstaviteľov, na ktoré upozorním v nasledujúcich kapitolách. Toto rozpustenie Slovenskej pospolitosti, ako občianskeho združenia, bolo však 1. júla 2009 anulované Najvyšším súdom Slovenskej republiky kvôli formálnym nedostatkom. [Najvyšší súd Slovenskej republiky 2009] SP vďaka tomu pokračuje vo svojich aktivitách ako občianske združenie aj v súčasnosti, analýzu ktorých prinesiem v nasledujúcich kapitolách.

3.2. *Maďarská garda*

Maďarská garda (ďalej taktiež ako MG alebo len Garda) je v porovnaní so Slovenskou pospolitosťou relatívne mladá organizácia. Jej vzniku predchádzala personálna obmena na najvyššom poste v maďarskej strane Jobbik – Hnutie za lepšie Maďarsko,³⁵ kde sa novým predsedom v novembri 2006 stal Gábor Vona, ktorý začal pripravovať zriadenie Gardy už od konca toho istého roku 2006. [Balla 2011: 35]

Balla tvrdí, že okrem zviditeľnenia strany Jobbik, bola podnetom k založeniu Maďarskej gardy aj udalosť v obci Olaszliska. V októbri 2006 mužovi prechádzajúcemu cez rómsku dedinu vbehol pod auto malé dieťa. Dieťaťu sa síce nič nestalo, no rozhnevaný rómsky dav ubil muža na smrť, čo očividne rozhnevalo maďarskú verejnosť a podnietilo protirómske nálady. [Balla 2011: 35-36]³⁶ Balla dodáva, že následne z iniciatívy Jobbiku, ktorý si deklaroval založiť „*nové vlastenecké hnutie, na dobrovolnosti postavenou a na územnom princípu fungujúci národnú gardu*“, došlo v auguste 2007 k samotnému založeniu Maďarskej gardy. [Balla 2011: 36]³⁷

Dňa 25. augusta 2007 zložilo v Budapešti prvých 56 členov Maďarskej gardy prísahu. [Dnes 2007b] Členovia Gardy sa vo svojom zakladajúcom vyhlásení prihlásili k podpore všetkého, čo vedie k prebudeniu a povýšeniu maďarského národa a odmietnutiu a zastaveniu všetkého, čo môže maďarský národ intelektuálne alebo fyzicky zhoršiť. [MG 2009]³⁸ Dali si konkrétne za cieľ: „*podporovať vzdelávanie a fyzický, psychický a duchovný rozvoj svojich členov, aby mohli efektívne a cielavedome plniť svoje ciele. Udržiavať maďarskú kultúru a historické tradície, a starať sa o ich šírenie ďalším generáciám. Aktívne sa zúčastňovať v pomoci pri katastrofách a v ochrane civilného obyvateľstva. Organizovať charitatívne a sociálne činnosti a misie. Pri mimoriadnych situáciách posilniť národnú obranyschopnosť štátu. V budúcnosti sa podieľať na založení, či dokonca tvoriť hlavnú časť národnej milície (gardy).*“ [MG 2009]

³⁵ V originály: Jobbik Magyarorszáért Mozgalom

³⁶ Balla sa odvoláva na novinový článok opisujúci túto udalosť:

<http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/170042-za-lyncovani-ucitele-dostal-madarsky-rom-doivotni-trest.html> citované 2011-04-12.

³⁷ Balla sa odvoláva na národnú stratégiu predstavenú v tej dobe Jobbikom:

http://jobbik.hu/rovatok/szakmai_hatteranyagok/nemzetvedelmi_strategia citované 2011-04-12.

³⁸ Síce ide o dokument, ktorý Maďarská Garda uverejnila v roku 2009 po premene na novú organizáciu, obsah ostal však pôvodný z roku 2007 pri zakladaní organizácie.

Garda sa od začiatku prezentovala ako nepolitická organizácia, za svojho spojenca považovala každého, kto „*súhlasí s cieľom Gardy a chráni univerzálne záujmy a hodnoty maďarského národa a Európy.*“ [MG 2007] Táto nadstraníckosť Gardy však bola v rozpore s realitou, pretože Gábor Vona, predseda Jobbiku sa stal zároveň aj predsedom MG, pričom sa nevzdal predsedníctva Jobbiku, čoby politickej strany. [Balla 2011: 36]³⁹

Podobne ako Slovenská pospolitosť, aj Maďarská garda sa vyznačuje veľmi organizovaným chovaním, hierarchickým usporiadaním a výraznou vonkajšou prezentáciou. Medzi jej základné symboly patrí už spomínaný erb kráľa Imrého Arpáda, ďalej medzi ne patrí vlajka, heslo: „*Viera. Sila. Vôľa.*“, pozdrav Gardistov: „*Daj nám Boh: krajšiu budúcnosť!*“ a uniforma Maďarskej gardy.⁴⁰ [MG 2007] Významnú úlohu má v symbolike MG prísaha členov, pričom každý gardista prisahá na Svätú korunu (Svätoštefanskú korunu – pozn. autor). Z tejto prísahy ho môže oslobodiť len Boh, pričom spomínaná koruna predstavuje pečať medzi maďarským národom a Bohom. Každý gardista, ktorý prisahá na túto korunu, prisahá na zmienenú dohodu, a tým sa dostáva do spoločnosti najodvážnejších Maďarov. [MG 2007]

Čo sa týka spomínaných uniforiem Maďarskej gardy, tie sa taktiež nevyhli prirovnaniam k uniformám spomínaných fašistických organizácií počas druhej svetovej vojny v Maďarsku, podobne ako rovnošaty Slovenskej pospolitosti. Gardistická uniforma pozostáva z: „*čiernej čiapky, bielej košele, čiernej vesty, čiernych nohavíc a čiernych číziem. Na čiapke a na veste je štít s erbom, na zadnej strane vesty je vyšívaný, kráčajúci biely lev.*“ [MG 2007] Podľa zakladateľov Maďarskej gardy uniformy vychádzajú z maďarských tradícií a majú priniesť úľavu pri fyzickej práci. [MG 2007] Balla dodáva, že „*oblečení má tedy pripomínať tradiční vesnícký oděv (kromě bakančat a čepice), jaké se nosí v některých etnografických oblastech Maďarska.*“ [Balla 2011: 36] Baloghová však podobne ako mnohé spravodajské servery upozorňuje na podobu týchto uniforiem s uniformami maďarských Šípových krížov. [Balogh 2008] Historik Vojtech Kárpáty však upriamuje pozornosť späť na tradicionalistické prvky v gardistickej symbolike a odmieta prepojenie s fašistickými organizáciami: „*Maďarská garda je vyslovene tradicionalistická organizácia, ktorá nemá nič spoločné*

³⁹ Balla čerpá z Kisgyőriho: [Kisgyőri, Roland. Akik nem adták fel – kis pártok küzdelme a túlélést, In: Sándor, Péter – Vass, László. Magyarország politikai évkönyve 2007-ről, Budapest: Demokrácia Kutatások Magyar Központja Közhazsnú Alapítvány, 2008. str. 143].

s národnosocialistickými alebo fašistickými koreňmi. Ich symbolika vychádza zo starej uhorskej heraldiky, z erbu Ondreja II“ Dodáva, že spomínané Šípové kríže tento symbol využili taktiež vo svojej symbolike. Teda symboly oboch organizácií majú rovnaké korene, ale nemôžeme preto Maďarskú gardu priradiť k nasledovníkom Šípových krížov. [Bán 2008]

Po zmienenej prísaha prvých 56 členov Maďarskej gardy v auguste 2007, počet gardistov rýchlo narastal. V októbri toho istého roku ďalší ľudia vyjadrili svoje sympatie a záujem o vstup do Gardy a tá sa rozrástla o 600 členov. [Morvay 2007] Počet členov Gardy vystúpil údajne až na niečo cez 2500 členov počas existencie organizácie.⁴¹ [Hospodárske noviny 2009] Pár mesiacov po svojom vzniku musela však Garda čeliť hrozbe súdneho zákazu. Prokurátor podal žalobu na budapeštiansky súd, kvôli rozporu zakladajúceho vyhlásenia a reálnym aktivitám MG (ktoré budú priblížené v nasledujúcej kapitole), v decembri 2007. Súdny proces sa však reálne začal až v marci 2008 a pojednávanie bolo odročené až na september 2008, kedy padol prvý verdikt. Sudca rozhodol, že: „*aktivity Maďarskej gardy nie sú v súlade s vyhláseniami organizátorov.*“ [Balogh 2008]

Predstavitelia Gardy v snahe uchrániť pred zrušením aspoň časť organizácie, rozdelili MG na dve samostatné jednotky. Uniformovaná časť Gardy bola vyčlenená pod názvom Hnutie Maďarskej gardy⁴² a zvyšok MG bol transformovaný na akúsi kultúrnu organizáciu pod názvom Spolok Maďarskej gardy.⁴³ [Balogh 2008] Baloghová dodáva, že rozhodnutie súdu bolo namierené primárne proti Spolku Maďarskej gardy, avšak sudca zdôraznil finančnú prepojenosť a spoluprácu oboch organizácií. Finálny rozsudok súdu, že Maďarská garda je kvôli svojej činnosti (najmä proti rómskej politike a antisemitizmu) v rozpore s maďarskou ústavou, konfrontoval teda MG ako celok. [Balogh 2008] Súd 16. decembra 2008 nakoniec rozhodol o definitívnom rozpustení Maďarskej gardy, jej obhajca Tomáš Gaudi-Nagy podal odvolanie. Odvolací súd však 2. júla 2009 potvrdil rozhodnutie budapeštianskeho súdu prvej inštancie. V decembri

⁴⁰ Vid' prílohy č. 7, č. 8. a č.9.

⁴¹ Tento údaj sa odlišuje od zdroja k zdroju, je dôležité oddeliť sympatizantov Gardy, ktorých bolo tisíce, od členov Gardy, ktorí zložili prísahu a mali právo nosiť uniformu. Aj keď sa informácie o počte uniformovaných gardistov rôznia, číslo 2500 by malo podať relatívne dobrý odhad skutočného počtu v časech vrcholu organizácie.

⁴² V originály: Magyar Gárda Mozgalom.

⁴³ V originály: Magyar Gárda Egyesület.

toho istého roku Najvyšší súd Maďarskej republiky potvrdil predošlé rozsudky a definitívne rozhodol o rozpustení Hnutia ako aj Spolku Maďarskej gardy. [Dnes 2009]

Maďarska garda však ako organizácia nezanikla. Už pár dni po rozhodnutí odvolacieho súdu sa na demonštrácii v Budapešti 11. júla 2009 členovia Gardy vyjadrili smerom k založeniu novej organizácie. Člen zakázanej Gardy, Róbert Kiss, položil prítomným gardistom otázku: „*chcete byť členmi Nového Hnutia Maďarskej gardy?*“ [MG 2009] Približne 100 účastníkov odpovedalo jednomyselne a kladne. Neskôr na organizačnom stretnutí bol Róbert Kiss potvrdený v úlohe predsedu Novej Maďarskej gardy. Tá bola taktiež založená na hierarchickom princípe, avšak aby sa predišlo opätovnému zákazu, bola nová Garda pojímaná skôr ako stretávanie sa jednotlivcov so spoločnými cieľmi. Navyše účastníci prehlásili, že sú v hnutí na vlastnú zodpovednosť. [MG 2009]

Síce došlo k vytvoreniu novej organizácie pod názvom Nová Maďarská garda, avšak toto nové združenie sa takmer v ničom neodlišuje od pôvodnej Maďarskej gardy.⁴⁴ Preto vo svojej práci používam pre obe tieto organizácie (Maďarská garda a Nová Maďarská garda) zastrešujúce označenie Maďarská garda. Sami členovia Gardy sa napriek zmene názvu dohodli na každodennom používaní pôvodného názvu. [MG 2009] Pre doplnenie je potrebné dodať, že po súdnom zákaze MG vznikli ďalšie podobné nástupnícke organizácie okrem Novej Maďarskej gardy. Avšak Nová Maďarská garda z nich bola najsilnejšia, a preto ju považujem za pokračovanie pôvodnej MG.

V súčasnosti je veľmi náročné povedať do akej miery Maďarská garda ako organizácia prežila. Uniformované skupiny členov MG sa dodnes objavujú na protestných akciách. Oficiálne stránky Maďarskej gardy sú však už viac ako rok bez aktivity a pôvodná MG, ako som už uviedol, sa rozpadla na rôzne menšie jednotky, ktoré operujú v pôvodnom duchu. [NH Journal 2011] Z nich je najvýraznejšia spomínaná Nová Maďarská garda. Pre potreby tejto práce a rozbor aktivít Gardy sa preto najmä zameriam na pôvodnú organizáciu a obdobie pred finálnym zrušením MG maďarskými súdmi. Aj keď Garda stratila svoju pôvodnú organizáciu, jej prvky stále pretrvávajú v určitej miere v spoločnosti a gardistické uniformy sú stále prítomné na verejných akciách. Preto budem v tejto práci pojednávať o Garde v prítomnom čase.

⁴⁴ Ten istý názor zdieľa Balla vo svojej práci. [Balla 2011: 38]

4. Analýza aktivít vybraných krajne pravicových subjektov

V predošlej kapitole som ponúkol stručnú charakteristiku vybraných krajne pravicových organizácii a pohľad na ich vývoj. V tejto kapitole sa pokúsím o komparáciu ich aktivít. Keďže Maďarská garda pôsobí až od roku 2007 a Slovenská pospolitosť prešla od roku 2006 do novej fázy konsolidácie, zameriam sa na aktivity medzi rokmi 2007 až 2011. Samozrejme, pre potreby tejto práce nie je nutné, podľa môjho názoru, dôkladne analyzovať všetky aktivity vybraných subjektov. Cieľ je poukázať na určité podobnosti medzi Slovenskou pospolitosťou a Maďarskou gardou. V druhej časti tejto kapitoly naopak spomeniem aktivity, ktoré súvisia s problematikou slovensko-maďarského spolunažívania.

V teoretickom vymedzení krajnej pravice som spomenul, že krajná pravica nie je homogénny celok, ale že zastrešuje rôzne subjekty, jednak extrémistické a jednak radikálne. Aktivity Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy sa nachádzajú často na pomedzí extrémizmu a radikalizmu, a preto pripomínam, že označenie krajne pravicové je viac ako vhodné. Čo sa týka ideológie týchto dvoch organizácii, uviedol som, že obe organizácie akcentujú kultúru a vlastný národ. Takisto spoločné rysy pozostávajú v hierarchickej organizácii subjektov a takmer až vojenskej disciplíne. Podobne sa pomocou nižšie spomenutých aktivít dajú vystopovať aj ďalšie prvky praxe krajne pravicových organizácii, ktorú som popísal v teoretickej kapitole. Tými prvkami sú viera v zákon a poriadok, čo môžeme vidieť na organizácii samotných subjektov, ako aj snahami o vytvorenie určitej domobrany. Ďalšiu spoločnú črtu tvorí extrémistický vzťah k rómskej a takisto k židovskej menšine, poprípade sionizmu, ako aj odpor voči vládnucej garnitúre, či vzťah ku komunistickému režimu. Ešte raz pripomínam, že na nasledujúcich stranách mi nejde o dokonale charakterizovanie aktivít Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy. Skôr mi ide o poukázanie na fakt, že aj napriek tomu, že obe organizácie zastupujú „znenávilované“ národy, obe tieto organizácie patria ku krajne pravicovým subjektom, dokonca sa dovoľm tvrdiť, že veľmi podobným, tak ako som ich definoval v teoretickej časti tejto práce.

4.1. Oblasti, v ktorých existuje podobnosť na určitej úrovni

4.1.1. Reprezentácia navonok a symbolika

Medzi prvé oblasti, v ktorých je určitá podobnosť Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy patrí vonkajšie reprezentovanie a symbolika. Ako už bolo priblížené v predošlej kapitole, obe organizácie používajú rovnošaty, poprípade uniformy, ktorými sa odlišujú od ostatných členov spoločnosti. Slovenská pospolitosť na margo svojej rovnošaty uvádza, že toto oblečenie: *„vyjadruje jednotu všetkých členov, ich súdržnosť, príslušnosť k organizácii a zároveň odlišnosť od ostatných. Rovnošata slúži aj ako estetický doplnok symbolizujúci poriadok, vnútornú disciplínu a čistotu.“* [Hlavné vedenie SP 2008: 5] Čo sa týka Maďarskej gardy, vo svojom zakladajúcom vyhlásení dokonca dohovárajú svojim členom, že správny gardista by mal: *„chrániť a udržiavať svoju uniformu čistú.“* [MG 2007] Na týchto dvoch príkladoch možno vidieť dôležitosť tohto znaku pre Maďarskú gardu a Slovenskú pospolitosť, ktorým obe organizácie pripomínajú svoju naviazanosť na kultúru a vôľu ju zachovať pre budúce generácie. Slovenská pospolitosť síce charakterizuje svoje oblečenie ako *„rovnošatu“*, myslím však, že označenie uniforma je taktiež namieste.

Čo sa týka funkčnej úlohy uniformy, v oboch prípadoch je podľa môjho názoru rovnaká, a síce už spomínané prihlásenie sa k organizácii, zvýraznenie kultúrnych hodnôt, docielenie uniformovanosti členov a zvýraznenie príslušnosti k organizácii. Obe organizácie sa práve aj vďaka uniformám dostali do povedomia médií. Po vzhľadovej stránke, obe organizácie majú podobné, tmavo ladené farby, podobný strih a zloženie uniformy. Navyše uniformy oboch organizácií sú obohatené o znaky týchto organizácií, čo môže byť vidno na prílohách č. 2 a č. 9.

Ostatné spomenuté znaky jednak Slovenskej pospolitosti ako aj Maďarskej gardy majú silnú úlohu v organizačnej symbolike a upevňujú príslušnosť členov k organizácii. Takisto sú tieto znaky využívané na vonkajšiu propagáciu, v ktorej obe organizácie vynikajú jednotou a silou, čo vidno najmä na rôznych protestoch a demonštráciách. Obe organizácie, ako som uviedol, sa odkazujú na historické udalosti a akcentujú svoje kultúrne dedičstvo a návrat ku tradíciám, čo reflektujú spomenuté symboly ako vlajky, erby, znaky a heslá.

4.1.2. Uctievanie si historických osobností a udalostí

S akcentovaním kultúrneho dedičstva a návratom k tradíciám súvisí aj ďalšia podobná črta týchto dvoch organizácií, a tou je snaha o zachovanie kultúrnych hodnôt. To sa deje organizovaním rôznych pochodov, spomienkových akcií a učenie mladej generácie úcte k minulosti a významným historickým osobám. Slovenská pospolitosť každoročne organizuje niekoľko týchto aktivít, akcentujúc pritom nutnosť nezabúdať na svoju históriu a národ podľa hesla Ľudovíta Štúra: „*Národ bez historickej vedomosti o sebe a predkoch svojich, je len hromádka koží otrockých*“. [Hlavné vedenie SP 2008: 2] Podobne členovia Maďarskej gardy hneď na otázku, čo Maďarská garda predstavuje odpovedajú, že Garda „*tvorí jadro programu národného znovuzrodenia a slúži ako vzor pre uchovávanie hodnôt národa.*“ [MG 2007] Nie je náhoda, že Garda organizovala prisahy svojich nových členov práve na významné štátne sviatky a historické udalosti.

Obe organizácie si pri vzniku vyčlenili práve za jeden z cieľov podporovať kultúrny a taktiež fyzický rast svojich členov. Slovenská pospolitosť pre tento cieľ vytvorila dokonca vlastný turistický oddiel – Plesnivec.⁴⁵ Garda podobne dbá na všetky cnosti svojich členov a vo svojom zakladajúcom vyhlásení tvrdia, že „*Dobrý Gardista je schopný používať zároveň svoje fyzické, mentálne a duševné schopnosti.*“ Očividne kultúrne hodnoty, morálny odkaz predošlých generácií a dbanie na duchovnú a fyzickú pripravenosť členov sú dôležité charakteristiky platné pre obe organizácie. Obe organizácie taktiež do vysokej miery akcentujú svoj národ a hrdosť naň.

4.1.3. Rómska problematika

Problém rómskej menšiny v krajinách strednej Európy vytvára v súčasnej dobe jednu z najpálčivejších otázok pre vlády daných krajín. To platí samozrejme aj pre Slovenskú a Maďarskú republiku. Množia sa prípady agresivity na jednej aj druhej strane, a občania sú často nespokojní s riešeniami, ktoré ponúka vláda. Samozrejme, problematika rómskej menšiny je veľmi citlivá téma, v tejto práci sa však obmedzujem len na analýzu aktivít vybraných krajne pravicových subjektov. V teoretickom vymedzení krajnej pravice som uviedol ako jednu z charakteristických črt krajne pravicových organizácií populizmus a populistickú rétoriku. Tam, kde navonok

⁴⁵ Pre akcie TO Plesnivec viď: <http://www.pospolitost.org/nasa%20cinnost/tosp.html>.

zlyhávajú vládne riešenia a množia sa nepokoje medzi rómskym a nerómskym obyvateľstvom, ponúkajú krajne pravicové organizácie pomocnú ruku a na prvý pohľad jednoduché riešenia. V rómskej menšine vidia nepriateľa typu B podľa Muddeho rozdelenia, ktoré som uviedol v teoretickej kapitole. V tomto aspekte sa aktivity Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy zhodujú.

Balla vo svojej práci uvádza, že hneď po založení Maďarskej gardy predstaviteľmi Jobbiku, začali spoločne Jobbik i Maďarská garda „*upozorňovať na „fenomén cikánské zločinnosti“ a údajného protimaďarského rasizmu a dostali se postupně do sporu s Celostátní romskou samosprávou.*“ [Balla 2007: 36] Podobne neskôr Balla vo svojej práci tvrdí, že „*v místech, kde došlo k útoků nebo krádežím, z kterých místní podezřivali Romy, pořádala Maďarská garda své demonstrace.*“ [Balla 2007: 37] Ako som spomínal, pri vzniku Maďarskej gardy si jej členovia vytýčili ako jeden z cieľov aktívnu pomoc pri katastrofách a ochrane civilného obyvateľstva, a práve ochraňovať civilné obyvateľstvo pred „*cigánskou zločinnosťou*“ spadalo pod tento cieľ. Jobbik počas uplynulých rokov spustil spolu s Maďarskou gardou kampaň proti „*Rómskej zločinnosti*“ [Dowling 2009] Uniformovaní gardisti sa objavovali často na demonštráciách Jobbiku proti neschopnosti maďarskej vlády riešiť rómsku problematiku. Čo sa týka konkrétnej demonštrácii, už v roku 2007 organizovala Maďarská garda protestné pochody najmä na východe krajiny. Jeden z prvých takýchto pochodov sa konal v maďarskej obci Tatárszentgyörgy, kde 300 uniformovaných gardistov pochodovalo v snahe ukázať na kriminalitu Rómov. [Sme 2007b] Maďarskú gardu bolo odvtedy vidieť v každom mieste, kde boli ohlásené nepokoje medzi rómskym a nerómskym obyvateľstvom.

Táto aktivita Maďarskej gardy bola v konečnom dôsledku aj jeden z dôvodov, prečo budapeštiansky súd rozhodol o jej rozpustení koncom roka 2008 ako som uviedol v minulej kapitole. V rozsudku bolo uvedené, že aktivity Maďarskej gardy boli v rozpore s tým, čo sama deklarovala. Tá sa sama videla hlavne ako kultúrna organizácia, no sudca rozhodol, že jedným z hlavných cieľov Gardy bolo naopak rozsievať strach medzi Rómov. [Balogh 2008] No aj napriek oficiálnemu zákazu a jeho potvrdeniu o rok neskôr, Garda pokračovala vo svojich demonštráciách a objavovala sa na akciách Jobbiku, ktoré boli najmä zamerané na riešenie rómskej problematiky. Tento stav trvá v podstate dodnes, a jednotky „*civilnej stráže*“ Jobbiku sa objavujú aj dnes

v maďarských mestách, kde žije rómska menšina, oblečené v uniformách takmer rovnakých ako používala Maďarská garda. [Týždeň 2011]

Čo sa týka Slovenskej pospolitosti, tá sa priamo na svojich stránkach hlási k rozširovaniu pravdy medzi inými aj o „*hrozbe zo strany cigánskych a iných príživníkov.*“ [Hlavné vedenie SP 2008: 3] Na svojom internetovom blogu⁴⁶ majú dokonca samostatnú sekciu s názvom „*Cigánsky problém*“, v ktorom uverejňujú informácie, ako aj reakcie na udalosti s touto tematikou, často obohatené o svoje unikátne riešenia. Okrem písania o „Cigánskom probléme“ Slovenská pospolitosť sa aktívne zapájala počas uplynulých rokov do protestov a demonštrácií v miestach, kde vznikli nepokoje medzi rómskym a nerómskym obyvateľstvom. Napríklad v minulom roku, v marci 2010 SP podporila protest ĽS-NS „*proti parazitom*“ v Krompachoch a Rudňanoch, čím chcela upozorniť na agresiu Rómov v týchto mestách. V júni toho istého roku zorganizovala SP spolu s ĽS-NS propagačnú akciu proti zlodejom a parazitom na Slovensku. [SP 2011] Zmienená ĽS-NS má priamo vo svojom politickom programe⁴⁷ prvé dva body vyčlenené „Cigánskemu problému“, v ktorých chcú: „*odstrániť nespravodlivé zvýhodňovanie nielen cigánskych parazitov pred slušnými ľuďmi*“ a v bode číslo dva dokonca tvrdia, že: „*Každému umožníme pracovať. Parazitom nedáme zadarmo vôbec nič – žiadne domy, dávky, či príspevky!*“ [ĽS-NS 2010] Členovia Slovenskej pospolitosti, podobne ako ich kolegovia z Maďarskej gardy, sa na demonštráciách objavovali vo svojich rovnošatách a upozorňovali na rastúci „*Cigánsky problém*“ a neschopnosť vlády ho riešiť.

Práve ukazovanie na „*Cigánsky problém*“ predstavuje jeden z hlavných spoločných znakov súčasnej Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy, ktorý im vďaka ich uniformovanému a organizovanému chovaniu zabezpečuje význačnú medializáciu a popularitu medzi podobne zmýšľajúcim obyvateľstvom. Problematika rómskej menšiny je hlavne v súčasnej dobe úzko spájaná s ekonomickým aspektom života spoločnosti, ktorý sa zhoršil v následku svetovej finančnej krízy. Dopad tejto krízy bol silný najmä na Maďarskú republiku, preto niet divu, že populárne riešenie je prenechať vinu za súčasný ekonomický stav obyvateľstva rómskej menšine. Tomu sa však nevyhla ani Slovenská republika. Preto v oboch krajinách môžeme nájsť časté demonštrácie

⁴⁶Internetový odkaz: <http://pospolitost.wordpress.com/>.

⁴⁷ Pozri prílohu č. 10.

a pochody, na ktorých ponúkajú predstavitelia Slovenskej pospolitosti, respektíve Jobbiku a Maďarskej gardy jednoduché „populistické“ riešenia tohto problému.

4.1.4. Antisemitizmus a sionizmus

Podobne ako pri rómskej menšine spomínanje vyššie, obe organizácie do určitej miery spája odpor voči ďalšej menšine, a síce židovskej, konkrétnejšie proti sionizmu. Slovenská pospolitosť má podobne ako pri rómskej problematike na svojom blogu samostatnú sekciu s názvom „Sionizmus“, v ktorej sa nachádzajú články popisujúce rôzne sprisahania. Mikušovič vo svojej práci dokonca uvádza, že: „*téza o sionistických chápadlách, ktoré sa pomocou slobodomurárskych lóží snažia o rozloženie kresťanstva a ovládnutie sveta, sa premietla do politiky SP bezo zvyšku. Špecifikom organizácie je prenesenie týchto paranoidných predstáv na domácu pôdu.*“ [Mikušovič 2006: 18] To je viditeľné priamo vo vyjadrení členov Slovenskej pospolitosti, ktorí tvrdia, že hlásajú pravdu medzi iným aj o „*po svetovláde bažiacich slobodomurárov a sionistov*“. [Hlavné vedenie SP 2008: 3] Maďarská garda obdobne vystupuje proti sionizmu. Na pochodoch a akciách padali rôzne antisemitské a proti sionistické heslá, čo popri aktivite proti Rómom taktiež prispelo k zákazu Gardy. Sudca mimo iné v rozsudku uviedol, že Maďarská garda je antisemitská kvôli vyjadreniam predstaviteľov Gardy typu: „*Sionistické krysy, kobyľky a hrobári národa.*“ [Balogh 2008] Predstavitelia židovskej menšiny, konkrétne údajní sionistickí pohlavári, predstavujú pre obe vybrané krajne pravicové organizácie nepriateľa typu D (v prípade židovskej menšiny na Slovensku alebo v Maďarsku typu B) podľa Muddeho charakteristiky.

4.1.5. Domobrana

Pri vzniku Maďarskej gardy som uviedol, že jeden z cieľov zakladajúcich členov bolo možné vytvorenie domobrany v budúcnosti. Samotná uniformovanosť Maďarskej gardy na demonštráciách, a pri spomínanej rómskej problematike snaha o nastolenie poriadku v „*postihnutých*“ oblastiach, sa dá vnímať ako určitá forma domobrany. Navyše aj po súdnom zakázaní Gardy vidíme rovnaké snahy ich pôvodných členov. Dokonca predstavitelia Jobbiku vo svojom programe „*Radical Change 2010*“ ocenili ochotu členov Maďarskej gardy prísť a pomôcť v obrane krajiny. Zároveň predostreli plán na vytvorenie novej Maďarskej národnej gardy, ktorá by bola „*schopná*

podporovať ozbrojené zložky, zabezpečovať posily a zásoby, a brániť strategicky dôležité objekty“. [Jobbik Foreign Affairs Committee 2010: 19-20]

Ako určitá snaha o domobranu sa dajú hodnotiť „zásahy“ Slovenskej pospolitosti v oblastiach so zvýšenými nepokojmi medzi rómskym a nerómskym obyvateľstvom. Tieto myšlienky domobrany nie sú cudzie ani pre príslušníkov Slovenskej pospolitosti. Dokonca Ľudová strana – Naše Slovensko, ktorá je personálne aj ideologicky prepojená so Slovenskou pospolitosťou, má priamo ako jeden bod vo svojom programe zriadenie domobrany.⁴⁸ Obe tieto organizácie teda spája aj myšlienka utvorenia domobrany, ktorá by zabezpečovala poriadok v krajine a ochranu obyvateľstva.

4.1.6. Odpor proti vládnucej garnitúre

Jedna z ďalších podobností Maďarskej gardy a Slovenskej pospolitosti môže byť videná v odpore proti stranám, ktoré sú pri moci. Pri Slovenskej pospolitosti je to očividné, pri Maďarskej garde pomenej, keďže tá sa pôvodne vymedzila ako nepolitická organizácia, avšak prepojenosť s Jobbikom, ako politickou stranou je naopak zjavná. Slovenská pospolitosť sa vymedzuje voči všetkým súčasným slovenským parlamentným stranám, keďže tvrdí, že „*ani jedna z nich nepracuje skutočne a úprimne v prospech slovenského štátu a národa.*“ Naopak chcú „*odhaliť pravú tvár súčasnej i ostatných ponovembrových vlád - ich protikresťanské a protinárodné kroky, boľševickú minulosť, skorumpovanosť, rozkrádanie nášho majetku a iné zločiny, ktorých sa na národe dopustili.*“ [Hlavné vedenie SP 2008: 3-4]

Členovia Maďarskej gardy svojou účasťou na protestoch a demonštráciách organizovaných Jobbikom sa taktiež v určitom zmysle vymedzujú proti vládnej politike, voči ktorej sa vymedzuje Jobbik. To je očividné aj pri fakte, že Maďarská garda vznikla ako odnož Jobbiku a mnoho členov Jobbiku sú súčasne aj členmi Gardy. Jobbik sa v minulosti sústreďoval na kritiku ľavicových strán, no v súčasnosti vystupuje aj proti bývalému spojencovi, pravicovému Fideszu. [Balla 2010: 43] Po súdnom zákaze sa členovia Gardy upriamili taktiež na kritiku vládnych strán, ktoré podľa Ferencyho Gábora, popredného predstaviteľa Maďarskej gardy, sa v demokratickej spoločnosti

⁴⁸ Vid' opäť príloha č. 10.

v rozpore s demokratickými princípmi, usilujú pliesť do toho, čo majú občania nosiť alebo kde a kedy sa môžu spoločne objavovať. [Gábor 2009] Gábor takto reagoval na útoky vládnych predstaviteľov proti Maďarskej garde, ktoré popíšem v nasledujúcej kapitole.

4.1.7. Odpor proti komunistickému režimu

Medzi ďalšie oblasti, v ktorých existuje podobnosť plynúca z príslušnosti ku krajnej pravici, patrí odpor proti komunistickému režimu. Slovenská pospolitosť jednak na svojom blogu, ako aj na svojich stránkach vystupuje proti komunistickému režimu a jeho dnešným prežitkom. Takisto každoročne organizuje 17. novembra pochod za slobodu. [SP 2011] Maďarská garda podobne vystupuje proti komunistickému režimu a komunistickým myšlienkam, pre ilustráciu uvediem účasť gardistov na proteste 23. októbra 2007 na výročie Maďarského povstania proti komunistickému režimu v roku 1956. [Kulish 2007] Taktiež počet členov - 56 na prvej prísaha pri vzniku Maďarskej gardy jasne odkazuje na túto udalosť. [Bélaiová 2010: 24]

4.1.8. Zhrnutie podobných oblastí

Samozrejme, vyššie spomenuté oblasti, v ktorých existuje podobnosť medzi oboma krajne pravicovými subjektmi tvoria len časť ich agendy. Snažil som sa opísať práve aktivity, ktoré sú hlavné pre obe organizácie, a v ktorých samozrejme existuje podobnosť vďaka tomu, že Slovenská pospolitosť a Maďarská garda patria obe ku krajne pravicovým subjektom. Dali by sa tu ďalej ešte zaradiť podobnosti ako hlásenie sa oboch organizácii ku kresťanským hodnotám, chránenie tradičných hodnôt a rodiny a iné. Dôležité čo plynie z predchádzajúcich strán je, že sa organizácie Slovenská pospolitosť a Maďarská garda neodlišujú vo väčšine aspektov charakteristických pre krajne pravicové organizácie. Naopak, aj napriek očividnej etnickej rozdielnosti a historickým problémom, sú tieto organizácie veľmi podobné.

4.2. Aktivity vybraných subjektov reflektujúce slovensko-maďarskú problematiku

Na predchádzajúcich stranách som uviedol pár príkladov, v ktorých organizácie Slovenská pospolitosť a Maďarská garda postupujú v podobnom duchu a dospel som k záveru, že tieto subjekty sú si podobné vo väčšine aspektov charakteristických pre krajne pravicové organizácie. V tejto kapitole načrtnem práve aktivity a názory oboch subjektov reflektujúc problematiku slovensko-maďarského spolunažívania v posledných rokoch, ktorú som priblížil v kapitole zameranej na historický kontext tejto problematiky.

4.2.1. Maďarská garda

Pri vzniku Maďarskej gardy označil už vtedy za jednu z jej úloh, jej vtedajší predseda Gábor Vona, ochranu Maďarska pred útokom okolitých krajín. Neskôr Vona dodal: *"Otvorene môžem povedať, že som myslel na Slovensko, Rumunsko a Srbsko, keď som hovoril o tom, že sa možno obávať útoku niektorej susednej krajiny na našu vlasť."* [Dnes 2007a] Vo všetkých týchto troch krajinách žije početná maďarská menšina, ktorá v nich formálne existuje od spomínanej Trianonskej mierovej zmluvy. Taktiež vzťahy Maďarska s týmito krajinami neboli v minulosti najlepšie a konflikty pretrvávajú na istej úrovni dodnes, čo potvrdil aj Vona vo svojej reakcii. [Dnes 2007a]

Pravdepodobne jedna z najvýraznejších akcií Maďarskej gardy „*proti Slovensku*“ bola blokáda hraničných priechodov v novembri roku 2008 v reakcii na zásah slovenských policajných zložiek proti maďarským futbalovým fanúšikom na zápase v Dunajskej strede. Na jeseň roku 2008 na zápase Corgoň Ligy medzi futbalovými klubmi Slovan Bratislava a DAC Dunajská Streda zasiahli slovenskí policajti proti fanúšikom, medzi ktorými boli aj príslušníci maďarskej ultrapravice. [Sme 2008] Tento zásah vyvolal odpor maďarských orgánov a zhoršil vzťahy medzi Slovenskou a Maďarskou republikou. Incident navyše vyvolal protesty maďarskej verejnosti, na ktorých sa zúčastňovala aj Maďarská garda. Pripomeniem napríklad demonštráciu pred slovenským veľvyslanectvom v Budapešti 5. novembra 2008, ktorú organizoval Jobbik spoločne za prítomnosti uniformovaných gardistov. [Kern 2008]

O pár dni neskôr nastala samotná blokáda niekoľkých hraničných priechodov medzi Slovenskou a Maďarskou republikou.⁴⁹ Konkrétne na pondelok 10. novembra 2008 členovia Maďarskej gardy vyhlásili úmysel zablokovať päť hraničných priechodov na maďarskej strane hraníc v obciach Rajke, Vámosszabadi, Komárom, Somoskőújfalu a v Letkés. [Pravda 2008a] Pre ilustráciu uvediem, že v obci Letkés, zablokovali daný deň jeden cestný pruh, 150 metrov od slovenskej hranice. Vtedajší hlavný kapitán Maďarskej gardy Róbert Kiss sa vyjadril, že príčinou blokády je: „*futbalový zápas v Dunajskej Strede, prípad Hedvigy Malinovej a sobotňajší incident v Kráľovskom Chlmci.*“ [Pravda 2008b] Kiss zároveň dodal, že v súčasnosti neexistujú slovensko-maďarské vzťahy, a že Garda bude pokračovať v protestných akciách, kým sa zahraničná politika Slovenska alebo Maďarska nezmenia. [Pravda 2008b]

Na tomto mieste by som však rád zdôraznil, že Maďarská garda si primárne stanovila za cieľ ochranu kultúrnych hodnôt Maďarov. Neskôr ju však súd rozpustil kvôli proti rómskej a protižidovskej aktivite, avšak problematika maďarskej menšiny na Slovensku a samotného Slovenska neboli nikdy hlavným záujmom gardistov. Aj keď niektoré vyhlásenia jej predstaviteľov naznačujú opak, aktivita Gardy nikdy nepotvrdila tento zámer. To som ukázal aj na hlavných akciách Gardy, ktoré sú namierené najmä proti Rómom a vládnucim stranám. Síce jej zakladateľ a prvý predseda Vona mal vyjadrenia na tému obnovy Veľkého Uhorska a snahy o to, aby všetci Maďari žili spolu v jednom štáte, tieto vyhlásenia postupne strácali na intenzite. Je potrebné brať Maďarskú gardu primárne ako krajne pravicovú organizáciu, a nie ako organizáciu vytvorenú za účelom ohrozenia okolitých štátov. Nie je vhodné sa pri analýze činnosti Maďarskej gardy prikloniť k rétorike, ktorú majú niektoré politické subjekty v snahe rozpútať ďalšie kolo vzájomného obviňovania a zhoršovania slovensko-maďarských vzťahov.

⁴⁹ Vid' prílohu č. 11.

4.2.2. Slovenská pospolitosť

Čo sa týka Slovenskej pospolitosti, ako som už spomínal v predošlej kapitole, tá má za cieľ hlásať pravdu o rôznych udalostiach, osobnostiach a organizáciách. Medzi ne patrí aj hlásanie pravdy o „*maďarských iredentistov*“. [Hlavné vedenie SP 2008: 3] Slovenská pospolitosť sa, ako som uviedol, vymedzuje proti všetkým parlamentným subjektom na Slovensku, medzi ktoré patria aj subjekty reprezentujúce početnú maďarskú menšinu na Slovensku. Tvrdia, že vyhrotené vzťahy medzi Slovenskou a Maďarskou republikou sú výsledkom snahy jednak slovenských ako aj maďarských politických subjektov. Na svojom blogu Slovenská pospolitosť uverejňuje články proti jednotlivým predstaviteľom slovenskej a maďarskej politickej scény, ktorí podľa nich môžu za súčasný stav v medzinárodných vzťahoch medzi Slovenskou a Maďarskou republikou. Medzi nich radia mimo iného Slovenskú Národnú Stranu na čele s Jánom Slotom, Stranu Maďarskej Koalície, či extrémistické maďarské Hnutie 64 žúp. [Kovlad 2008] Mikušovič dodáva, že svojho času sa Slovenská pospolitosť snažila dokonca o zákaz Strany Maďarskej Koalície. [Mikušovič 2006: 18] Jeden z členov Slovenskej pospolitosti ďalej píše, že: „*Tieto prejavy⁵⁰ neznášateľných postojov voči nášmu národu pevne využili na svoje spropagovanie slovenský a maďarský politici, ktorí vyvolávajú už aj tak dosť napäté národnostné vášne.*“ [Kovlad 2008]

Slovenská pospolitosť naopak hlási, že jej ide o zlepšenie vzťahov medzi Slovenskom a Maďarskom, čo môže byť výsledkom prechodu do tretej, umiernenejšej fázy, v ktorej už nevidíme až tak jasné prejavy xenofóbie a národného šovinizmu. Napríklad 21. augusta 2010 sa uskutočnil v Komárne a Komárome pochod proti šovinizmu, spoločná akcia slovenských a maďarských nacionalistov, ktorú organizovala Slovenská pospolitosť spoločne s Maďarským národným frontom a srbskou organizáciou Národná stráž. [SP 2011] Slovenská pospolitosť na margo tohto pochodu povedala, že hlavný dôvod jeho zorganizovania je „*najmä deklarovanie nášho spoločného vzájomného pozitívneho postoja k obom našim národom, a negatívny postoj voči šovinizmu – zhubného nenávisťného štvania medzi národmi.*“ [SP 2010] Na tomto pochode predstaviteľ Slovenskej pospolitosti vystúpil so svojim prejavom a zhrnul

⁵⁰ Spomínaný zásah policajtov na zápase v Dunajskej strede, na ktorom sa zúčastnili aj predstavitelia extrémistického Hnutia 64 žúp.

názor pospolitosti týmito slovami: „*Myslím si, že Maďarov na Slovensku nezaujíma autonómia, či dvojité občianstvo. Ja myslím, že väčšinu Maďarov zaujíma hlavne to, aby dobre žili. Nenechajme sa už viac klamať zapredanými politikmi, ktorí nás majú iba za zdroj svojich príjmov. Začnime žiť ako dobrí susedia. Začnime spolupracovať na lepšom zajtrajšku našich krajín. Pretože ak sa budeme hádať, nepohneme sa dopredu a naše národy zaniknú. Oba národy sú terorizované cigánskymi parazitmi. Musíme sa začať brániť. Spolu sa ubránime lepšie ako každý samostatne. Bojujme spolu za lepšiu budúcnosť našich národov. Slováci a Maďari spolu a už nikdy nie proti sebe !* [Škrabák 2010]

4.2.3. Zhrnutie aktivít reflektujúcich problematiku slovensko-maďarských vzťahov

Súčasný stav vzťahov medzi Slovenskou a Maďarskou republikou je výsledkom jednak historického vývoja, ale do určitej miery aj snahou politických subjektov na oboch stranách o zisk volebných preferencií prostredníctvom poukazovania na maďarskú, respektíve slovenskú hrozbu. Je zaujímavé sledovať, aké miesto má v tejto situácii Slovenská pospolitosť a Maďarská garda. Poukázal som na to, že tieto organizácie majú viac spoločného ako to, čo ich rozdeľuje, a že za súčasný problém môžu viac politickí predstavitelia oboch krajín ako samotné spomenuté organizácie, na čo poukazujú aj ony. Tvrdia, že sa naopak snažia o zlepšenie situácie medzi krajinami. Samozrejme, je otázne nakoľko ide o snahu vylepšiť si prestíž medzi obyvateľmi a nakoľko ide o reálnu snahu. V tejto práci sa nesnažím tvrdiť, že postup Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy v jednotlivých otázkach je správny. Taktiež nemôžem úplne tvrdiť, že v oboch organizáciách nie je vôbec prítomná vzájomná nenávisť voči maďarskej, či slovenskej menšine. V tomto duchu určite existuje nepriateľstvo voči niektorým predstaviteľom slovenskej, či maďarskej strany, ktorí pre tieto organizácie predstavujú nepriateľov typu D (poprípade pre Slovenskú pospolitosť predstavitelia maďarskej menšiny na Slovensku nepriateľa typu B). Avšak podstatný fakt je, že na rozdiel od vyjadrení politikov oboch krajín, nemôžem ani povedať, že sú tieto organizácie namierené proti Slovenskej, respektíve Maďarskej republike. Samotná existencia Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy však do určitej miery prispieva k eskalácii problému medzi Slovenskou a Maďarskou republikou, ako ukážem v nasledujúcej kapitole.

5. Vplyv vybraných krajne pravicových subjektov

Pred analýzou vplyvu vybraných subjektov na medzinárodne vzťahy Slovenskej a Maďarskej republiky je viac než vhodné ponúknuť zaradenie týchto subjektov do politického systému ich krajín. Prvá časť tejto kapitoly je zameraná práve na to, druhá časť sa potom venuje vplyvu Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy na medzinárodné vzťahy medzi Slovenskou a Maďarskou republikou.

5.1. Pozícia v politickom systéme oboch krajín

Pri pohľade na obe organizácie je očividné, že sa nejedná o politické strany, a preto ich priame zaradenie do politického systému Slovenskej respektíve Maďarskej republiky je nemožné. Ako som už však v predošlých kapitolách poukázal, oba subjekty sú napojené na politické strany, a preto sa dá v určitom zmysle analyzovať aj ich pozícia v politickom systéme.

Čo sa týka Slovenskej pospolitosti, tá je ideologicky, ako aj personálne prepojená s vyššie zmienenou stranou Ľudová Strana – Naše Slovensko, mnoho členov Slovenskej pospolitosti kandidovalo na kandidátke ĽS-NS. [SP 2011] Tá v posledných voľbách do Národnej Rady Slovenskej republiky (ďalej taktiež NR SR) získala 33 724 platných hlasov, čo predstavuje 1,33% platných hlasov. [Štatistický úrad Slovenskej republiky 2010] ĽS-NS tak zostala ako mimoparlamentný subjekt, potrebné 5% kvórum na vstup do NR SR neprekročila. Zaujímavé je porovnanie s predchádzajúcou snahou Slovenskej pospolitosti o vstup jej členov do parlamentu, o ktorej som sa zmienil v skoršej kapitole. Pre pripomenutie, v roku 2006 dostala spoločná kandidátka SĽS a SP 3815 hlasov, čo tvorilo 0,16% podielu platných hlasov. [Štatistický úrad Slovenskej republiky 2006] Teda za štyri roky vidíme akoby viac ako 8 násobný nárast preferencií myšlienok presadzovaných SP, respektíve ĽS – NS. Podľa môjho názoru je určite za nárastom umiernenie SP od roku 2006, ako aj ĽS-NS, a odklon od pôvodného protiústavného Ľudového programu pôvodnej strany Slovenskej pospolitosti SP-NS.⁵¹ Zaujímavé by bolo sledovať, nakoľko sa podpísalo zhoršenie ekonomickej situácie v dôsledku finančnej krízy na zvýšenej podpore ĽS-NS, či rómska problematika. Taktiež sa dá ďalej polemizovať, či na nárast preferencií SP (ĽS-NS) mal vplyv aj vznik

⁵¹ Kotlebová strana ĽS-NS šlo do volieb roku 2010 s oveľa umiernenejším, avšak stále rasisticky a extrémne národne ladeným programom, ktorý však už nepožaduje protiústavné zmeny. Vid' príloha č. 7.

Maďarskej gardy⁵², či rôzne incidenty ovplyvňujúce vzťahy medzi Slovenskou a Maďarskou republikou, avšak to nie je zámer tejto práce.

Pre úplnosť možno ešte spomenúť prieskum simulovaných parlamentných volieb na stredných školách, ktoré zorganizoval populárny slovenský denník Plus JEDEN DEŇ.⁵³ V nich ĽS–NS obsadila popredné priečky v Banskobystrickom a Prešovskom kraji. Slovenský politológ Grigorij Mesežnikov komentoval tento výsledok nasledovne: „*Prejav dôvery k extrémistom môže byť reakciou na neefektívne riešenie rómskej otázky na východe.*“ [Plus JEDEN DEŇ 2010] Marián Mišún neskôr reagoval na tento prieskum na blogu Slovenskej pospolitosti: „*Naproti tomu o sympatizantoch a podporovateľoch ĽS NS je známe, že sa jedná najmä o mladých ľudí, z ktorých podstatná časť počas posledných parlamentných volieb ešte ani voliť nemohla. Dôkazom toho je aj pomerne mladý vek účastníkov na mítingoch a akciách ĽS NS, ako aj výsledky volebného prieskumu medzi prvovoličmi, ktorý uskutočnil denník PLUS JEDEN DEŇ...Je nepopierateľným faktom, že hlavnou politickou zbraňou ĽS NS sú práve mladí ľudia.*“ [Mišún 2010] Tento prieskum síce veľmi neodborne, ale predsa istým spôsobom ukazuje na fakt, že ĽS–NS a SP sú medzi mladými ľuďmi známe a pomerne obľúbené.

Komplikovanejšia analýza nastáva pri Maďarskej garde a jej začlenení do politického systému Maďarska. Členovia Maďarskej gardy nevytvorili obdobne ako členovia Slovenskej pospolitosti žiadnu politickú stranu, či hnutie. Pri tejto organizácii vidíme práve opačný trend, a síce, že vznikla na popud členov politickej strany, v tomto prípade Jobbiku. Samotná MG nemá politické ambície, aké sme mohli sledovať v istej miere u SP. Je však úzko previazaná so stranou Jobbik. Balla síce tvrdí, že Jobbik sa snaží od Gardy čiastočne dištancovať kvôli umiernennej časti svojej voličskej základne. Ako príklad môže slúžiť podpísanie dohody v novembri 2008, v ktorej „*si potvrdili vzájomnou nezávislosť a partnerstvom.*“ [Balla 2011: 37] Na druhej strane stále vidíme, i keď pomenej, hlásenie sa členov Jobbiku k Maďarskej garde. Balla to ilustruje na príklade, keď na prvé zasadanie nového maďarského parlamentu v roku 2010 prišiel v časti uniformy MG len predseda Jobbiku Vona, a nie zvyšok tých poslancov Jobbiku,

⁵² Strana ĽS–NS sa vo svojom programe v 14 bode vyjadruje proti zmenám hraníc, o ktorú údajne usilujú protislovenský šovinisti. Vid' opäť príloha č.10.

⁵³ Uvedomujem si, že pre potreby akademickej práce nie je tento prieskum vhodný, spomínam ho tu kvôli ilustrácii a faktu, že krajne pravicové subjekty často najviac oslovujú práve mladšie generácie a v nich aj hľadajú svoju hlavnú členskú aj voličskú základňu.

ktorí sú aj členovia MG. Balla dodáva, že Vona „*tím dal signál, že stále stojí za touto zakázanou organizáci.*“ [Balla 2011: 62]

Pre porovnanie je však vhodné uviesť vývoj preferencií politickej strany Jobbik - Hnutie za lepšie Maďarsko, kvôli už viac krát spomínanej personálnej a ideologickej previazanosti s Maďarskou gardou. Jobbik ako politická strana je taktiež relatívne mladá, jej vznik sa datuje koncom októbra roku 2003. [Balla 2011: 28] Vo voľbách roku 2006 do maďarského parlamentu kandidoval Jobbik spoločne v koalícii so stranou MIÉP, avšak neúspešne, táto koalícia získala len 2,2% hlasov.⁵⁴ [Balla 2011: 30] Úspech dosiahol Jobbik až vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2009, kde získal 14,77% hlasov, čo znamenalo zisk troch kresiel v Európskom parlamente. [TNS opinion in collaboration with the EP 2009] O rok neskôr nadviazal Jobbik na tento úspech v parlamentných voľbách, v ktorom získal v konečnom hľadisku 47 poslaneckých kresiel (12,18% celkového počtu kresiel). [National Election Office 2010] Predstavitelia Jobbiku, a v podstate aj Maďarskej gardy, sa teda po prvýkrát dostali do parlamentu. Znova by sa dalo polemizovať, čo stálo za volebným úspechom Jobbika, avšak to nie je zámerom tejto práce.⁵⁵

Podstatné však je, že popularita vybraných krajne pravicových organizácií neklesá, ale práve naopak dá sa povedať, že rastie. Čo potvrdzuje názor Kupky a spol., ktorý som spomínal v úvode práce, že krajne pravicové subjekty naberajú na sile v 21. storočí v regióne strednej a východnej Európy. [Kupka, Laryš, Smolík 2009: 13] Samozrejme, pozícia Jobbika ako politického predstaviteľa Maďarskej gardy sa nedá priamo porovnať s pozíciou Ľudovej strany – Naše Slovensko, ktorý zastupuje politické záujmy Slovenskej pospolitosti. Avšak je potrebné sa zmieniť, že LS-NS nie je marginálny politický subjekt a v budúcnosti si môže svoju pozíciu v politickom systéme Slovenskej republiky upevniť. Čo sa Jobbiku týka, je otázne ako sa bude vyvíjať jeho pozícia na pozadí silného Fideszu. Balla svoju analýzu Jobbiku práve ukončuje podobnou otázkou: „*Další osud Jobbiku však asi najzásadnejším spôsobom ovlivní úspechy či neúspechy vlády Viktora Orbána založené na dvoutřetinové většině v parlamentu. Pokud se Orbánovi podaří zvládnout zásadní problémy země, může si tím nejvíce naklonit právě voliče Jobbiku. V opačném případě zbude Orbánem zklamaným voličům v podstatě jen jediná alternativa – Jobbik.*“ [Balla 2011: 63]

⁵⁴ Kvórum pre vstup do maďarského parlamentu je taktiež 5%.

⁵⁵ Pre viac informácií porovnaj: [Balla 2011].

5.2. Vplyv vybraných subjektov na medzinárodné vzťahy medzi Slovenskou a Maďarskou republikou

V predošlej kapitole som načrtol aktivity vybraných krajne pravicových subjektov a dospel som k záveru, že majú viac spoločných čŕt, ako rozporuplných bodov. Obe organizácie očividne patria ku krajnej pravici. Akcentujú vlastný národ a kultúrne dedičstvo a majú za cieľ uchovávať hodnoty a brániť slovenský, respektíve maďarský národ pred nepriateľmi, vnútornými, či vonkajšími. Slovenskú pospolitosť i Maďarskú gardu spája medzi iným najmä uniformované chovanie, nápadná symbolika, odpor voči niektorým politickým elitám, postoj voči rómskej, či židovskej menšine a prípadný záujem o vytvorenie domobrany na ochranu krajiny. Čo sa týka postoju k slovensko-maďarskej otázke, ukázal som, že oba subjekty vinia za súčasný stav najmä politických predstaviteľov svojich krajín a protestujú proti politike, ktorú vedú obe krajiny. Samotná činnosť v tejto problematike je skôr minimálna, pričom Maďarská garda je viac aktívnejšia ako Slovenská pospolitosť a minimálne, ale stále viac agresívnejšia proti Slovensku ako Slovenská pospolitosť proti Maďarsku. Berúc do úvahy teda to, že činnosť nimi vyvíjaná v otázke slovensko-maďarských vzťahov nie je až taká výrazná, keď vezmeme na zreteľ ostatné aktivity, vynára sa ešte otázka ako samotná existencia týchto subjektov ovplyvňuje medzinárodné vzťahy medzi Slovenskou a Maďarskou republikou.

Vznik Maďarskej gardy v roku 2007 spôsobil v tej dobe v strednej Európe veľký rozruch. Reakcia slovenských, ako aj maďarských predstaviteľov nenechala na seba dlho čakať. Zaujímavé je, že vznik Maďarskej gardy využili obe strany nielen na vzájomné poukazovanie na problém krajnej pravice v Slovenskej respektíve Maďarskej republike, ale vznik Gardy vyvolal roztržky aj medzi parlamentnými stranami v jednotlivých krajinách. Na Slovensku, predseda Slovenskej Národnej Strany Ján Slota vyzýval Stranu Maďarskej Koalície, na ktorú Slota často útočil kvôli údajným protislovenským úmyslom, aby odsúdila vznik Maďarskej gardy a dožadoval sa zasadnutia koalície rady, na ktorom by bola otázka Maďarskej gardy prerokovaná. [24 hodín 2007] Csányi vo svojej reakcii na vznik Maďarskej gardy tvrdí, že *„Veľmi nešťastné bolo prirovnanie gardy k nástupu Adolfa Hitlera k moci predstaviteľmi koalície SNS, ale aj ich ďalšie vyjadrenia, ktoré podnecujú xenofóbne a rasistické*

nálady.“ Dodáva, že to bola len „zbytočná snaha o vyhrotenie situácie, ktorá vôbec nebola na mieste.“ [Csányi 2007:3]

Nakoniec vznik Maďarskej gardy odsúdil aj Pál Csáky, predseda SMK, slovami: *"SMK nepodporuje a nebude podporovať vznik a aktivity žiadnych paramilitárnych organizácií ani v Maďarsku, ani na Slovensku, ani nikde inde."* [Dnes 2007b] Vtedajší minister zahraničných vecí Slovenskej republiky Ján Kubiš, vyhlásil, že: *„Zakladanie podobných paramilitantných organizácií, ktoré sú odnožou politických hnutí, vyvoláva negatívne reminiscencie s fašizmom a nepatrí do demokratickej spoločnosti."* Minister vzápätí dodal: *„Hlavnými aktérmi tejto záležitosti sú práve tie sily, ktoré sa zhruba pred rokom snažili maximálne rozvíjať vášne a pracovať na zvyšovaní napätia medzi Maďarskom a Slovenskom, či už ide o extrémistickú stranu Jobbik, alebo Hnutie 64 žúp."* [Týždeň 2007] Vzápätí dodal, že očakáva od maďarských kolegov podobný postup vo veci extrémizmu, aké učinila slovenská strana, konkrétne mal na mysli rozpustenie SP-NS. [Týždeň 2007]

Na Maďarskej strane, vtedajší predseda maďarskej vlády Ferenc Gyurcsány komentoval vznik Maďarskej gardy nasledovne: *„Vznik Maďarskej gardy je hanbou Maďarska, hanebnou škvrnou maďarskej demokracie, ktorá vrhá ťažko odstrániteľný tieň na celú pravicu."* [Pravda 2007] Na tlačovej konferencii, ktorú zvolali maďarské parlamentné strany v reakcii na prisahu prvých gardistov, sa síce všetkých päť strán dohodlo, že Maďarská garda je „zlá“, avšak jednotlivé strany sa obviňovali zo vzniku Gardy. Gyurcsány najskôr odsúdil opozičný Fidesz za spoluprácu s Jobbikom, ktorý inicioval založenie Gardy. To vyvolalo reakciu šéfa parlamentného klubu Fideszu Tibora Navracsicsa, ktorý vyhlásil, že *„rozmach extrémnej pravice v Maďarsku zapríčiniť samotný premiér tým, že zradil princípy demokracie."* [Sme 2007a] Navracsics dodal, že Gyurcsány využíva vznik Gardy a rozruch ňou spôsobený na odvrátenie pozornosti od chýb vládneho kabinetu. [Sme 2007a] Csányi túto situáciu komentoval slovami: *„všetky väčšie politické strany ako aj Úrad vlády MR ihneď odsúdili neonacizmus a ním súvisiaci vznik Maďarskej gardy, len najväčšia opozičná strana⁵⁶ dlho váhala a napokon sa úplne jasne ani nevyjadrila."* Csányi dodáva, že to pravdepodobne súvisí s *„prepojením medzi Fideszom a Jobbikom, pretože práve vďaka podpory Jobbiku sa dostal Fidesz do parlamentu."* [Csányi 2007:2]

⁵⁶ Csányi má na mysli Fidesz.

Csányi ukončil svoju reakciu na vznik Gardy nasledujúcimi slovami, ktoré podľa mňa dokonale vystihujú danú situáciu a stav v slovensko-maďarských vzťahoch. *„Na záver musím podotknúť, že hovoriť o probléme, akým je vznik Maďarskej gardy, sa musí a treba to aj riešiť. Nesmieme však pripustiť, aby reči okolo toho nabrali na význame vykreditoval sa z toho jeden obrovský problém, ktorý by vybičoval atmosféru a prehĺbil aj tak už narušený vzťah medzi krajinami, hlavne medzi Maďarskom a Slovenskom. Je úlohou politikov oboch štátov, aby sa k veci postavili správne, v záujme tolerancie a proti vzájomnej neznášanlivosti, rasizmu či neofašizmu. Samotný extrémizmus je vo všetkých krajinách, a či bude niekedy v budúcnosti úplne potlačený alebo naopak sa bude ďalej rozširovať, záleží len od prístupu jednotlivých štátov a vzájomnej spolupráce medzi nimi.“* [Csányi 2007:3]

Pre doplnenie je zaujímavé sledovať, ako reagovala na vznik Maďarskej gardy samotná Slovenská pospolitosť. Pobočník vodcu SP, Michal Laššák, odpovedal na otázku či vníma vznik MG ako hrozbu pre Slovensko nasledovne: *„My, nepoznáme oficiálne stanoviská a ciele tejto organizácie. Na jednej strane má naše sympatie, ak sa skutočne jedná o nacionalistov. Na druhej strane máme obavy, ak sa jedná o šovinistov, túžiacich po obnove veľkého Uhorska, pod Maďarskou hegemoniou. V súčasnosti, dokážeme len veľmi ťažko posúdiť, či je Maďarská garda skutočnou hrozbou pre Slovensko, alebo je to len organizácia, ktorá si chce chrániť vlastný národ a štát pred rozmáhajúcim sa liberalizmom, bolševizmom a sionizmom, ktorý smeruje k úpadku a biede našich národov, našej viery a našej kultúry.“* [Laššák 2007] Na otázku ako hodnotí národnostné ciele MG, reagoval Laššák nasledovne: *„Na jednej strane chápeme snahu Maďarov, o to že chcú aby ich národ žil v jednom štáte, nakoľko aj my podporujeme tézu o národných štátoch. Ale tu sa na strane druhej stretáva záujem slovenský a maďarský, nakoľko ide o zmiešané Slovensko – Maďarské územie, kde sa nedá presne stanoviť národnostná hranica. Preto nikdy nedovolieme, aby sa od našej slovenskej vlasti odtrhlo územie, na ktorom žije čo i len jediná slovenská rodina. Hranice nášho štátu sú nemenné.“* A dodáva, že: *„Aby tomu rozumel každý, snahu o obnovu veľkého Uhorska, nikdy nepodporíme a vždy voči tomu budeme bojovať. Sme ale za pokojné súžitie našich národov, ktoré storočia žili v jednote a mieri, až kým nezačal jeden na druhý vyťahovať svoju šovinistickú šablú.“* [Laššák 2007]

Po spomínanom incidente v Dunajskej Strede z jesene roku 2008, ktorý vybičoval napätie medzi Slovenskou a Maďarskou republikou na maximum,

nasledovalo očakávané stretnutie slovenského a maďarského premiéra, na ktorom sa mimo iného riešila aj problematika Maďarskej gardy a Slovenskej pospolitosti. Robert Fico, vtedajší slovenský premiér uviedol, že export nacionalizmu, či fašizmu z Maďarska na Slovensko je neakceptovateľný, ako aj napojenie Maďarskej gardy na politické subjekty v Maďarsku. Maďarský premiér Gyurcsány naopak kritizoval to, že na Slovensku sú nacionalisti priamo vo vláde, mysliac tým na Slovenskú Národnú Stranu. [Týždeň 2008] Tomuto stretnutiu predchádzalo spomínané rozpustenie Slovenskej pospolitosti aj ako občianskeho združenia, na čom sa dá vidieť už spomínaná snaha slovenských orgánov ukázať svojim maďarským kolegom ako postupovať v boji proti krajnej pravici. Róbert Fico sa na margo rozpustenia SP vo svojom vyhlásení vyjadril, že: *„Rozpustenie Slovenskej pospolitosti je dôkazom, že vláda SR nebude ani minimálne tolerovať šírenie národnostnej či rasovej neznášanlivosti, prípadne neofašistické a neonacistické združenia.“* Dodal však, že: *„Vláda SR sa domnieva, že princíp nulovej tolerancie voči takýmto extrémistom by sa mal uplatniť vo všetkých členských krajinách Európskej únie.“* Mysliac tým predovšetkým na Maďarskú republiku. [Fico 2008]

Po prvotnom rozruchu okolo vzniku Maďarskej gardy, predstavitelia oboch krajín vyjadrili úmysel vyriešiť problém krajnej pravice v podobe Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy. Obe organizácie stihol podobný osud, no s rozdielnym koncom. Kým, ako som spomínal, rozpustenie Slovenskej pospolitosti bolo anulované Najvyšším súdom Slovenskej republiky, Maďarská garda bola vyhlásená za ilegálnu organizáciu. Na druhej strane však pokračovala vo svojej činnosti a predstavitelia Jobbiku sa nevzdali snahy o obnovu Gardy a gardistických myšlienok. Po týchto opatreniach oboch vlád proti krajne pravicovým organizáciám, však v súčasnosti sledujeme obnovenie ich činnosti. Po voľbách v Maďarsku v roku 2010 a zisku parlamentnej pozície Jobbikom sa otázka Maďarskej gardy dostala na novú úroveň. Jobbik, tentoraz už ako vládna strana, pritiahol pozornosť svojim zámerom opäť vybudovať Gardu. Ten sa však teraz stretol už s ráznym odmietnutím vládneho Fideszu. Maďarský premiér Viktor Orbán, predseda Fideszu reagoval na iniciatívu Jobbika nasledovne: *"Tak, ako nenecháme bez trestu ani krádež hydiny, nemôžeme tolerovať ani to, aby sa polovojenské organizácie snažili o udržiavanie poriadku mimo rámcov zákona alebo aby parlamentní poslanci neakceptovali rozhodnutia maďarských súdov."* [EuroProfit 2010]

V závere tejto kapitoly by som rád dodal, že síce obe organizácie hlásajú ochranu národa a obranu proti šovinistom, ich aktivita sa však skôr zameriava na inú problematiku ako na slovensko-maďarské vzťahy. Vyhlásenia Slovenskej pospolitosti o obrane proti iredentistickým tendenciám maďarskej strany do určitej miery reflektujú vyhlásenia predstaviteľov Maďarskej gardy, najmä však predstaviteľov Jobbiku, ktoré sú namierené proti Slovensku a na ochranu maďarskej menšiny v zahraničí. Avšak osobne sa domnievam, že samotná Slovenská pospolitosť a Maďarská garda majú minimálny vplyv svojimi aktivitami na medzinárodné vzťahy oboch krajín. Na druhej strane, ako som ukázal, samotný vznik a existencia týchto organizácii spôsobila rozruch na medzinárodnej úrovni. Ten bol však krátkodobý a v slovensko-maďarských vzťahov sa čochvíľa vynorili nové rozpory.

Vplyv vzniku a existencie týchto subjektov na medzinárodné vzťahy medzi Slovenskou a Maďarskou republikou treba však v prvom rade brať v historickom kontexte a spojený s ďalšími faktormi, na ktoré sa táto práca nezameriava. Na základe vyššie uvedené preto hodnotím aj vplyv vzniku a existencie týchto subjektov na medzinárodné vzťahy medzi Slovenskou republikou a Maďarskom ako minimálny. Dovolím si tvrdiť, že nástup krajnej pravice v strednej a východnej Európe je súčasťou socioekonomického vývoja spoločnosti. Žiaľ, ako to už v histórii slovensko-maďarských vzťahov býva na dennom poriadku, každá aktivita na jednej či druhej strane je využívaná najvyššími predstaviteľmi štátov na eskaláciu konfliktu. A výnimku netvorilo ani pôsobenie Slovenskej pospolitosti a Maďarskej gardy.

Záver

Zámerom tejto práce bola analýza vybraných subjektov krajnej pravice v Slovenskej a Maďarskej republike a ich vplyv na medzinárodné vzťahy týchto dvoch krajín. Krajná pravica ako som sa zmienil v úvode práce nie je homogénny pojem, ale zahŕňa subjekty od extrémistických až po radikálne. V súčasnosti je práve krajná pravica v Slovenskej a Maďarskej republike na vzostupe, o čom svedčí aj spomínaný nárast preferencií jednotlivých politických subjektov napojených na Slovenskú pospolitosť a Maďarskú gardu. Tie sú oba založené na hierarchickom princípe s pevnou členskou disciplínou, ktorá občas hraničí až s vojenskou uniformovanosťou. Pre obe organizácie je dôležitá nápadná symbolika, ktorou sa prezentujú navonok.

Slovenská pospolitosť a Maďarská garda sú mediálne veľmi známe, a svoju činnosť prispôsobili zvýšenému záujmu verejnosti. V súčasnosti už nevystupujú až tak extrémisticky. Snažia sa hájiť národné záujmy, akcentujúc kultúrne dedičstvo, tradície a hodnoty, ktoré je potreba podľa nich chrániť a vychovávať v nich ďalšie generácie. Oba subjekty rovnako vystupujú proti rómskej a židovskej menšine, v týchto aktivitách badať prvky extrémistického chovania pri oboch organizáciách. Spoločná je pre nich aj kritika vládnucej garnitúry. Čo sa týka otázky slovensko-maďarských vzťahov, tá nie je, ako som ukázal, primárna pre obe organizácie. Tie naopak poukazujú na fakt, že za súčasný problém vo vzťahoch medzi Slovenskou a Maďarskou republikou môžu práve vládni predstavitelia oboch krajín.

Slovenská pospolitosť a Maďarská garda primárne tvrdia, že im ide o ochranu vlastného národa. Čo sa týka otvoreného vystupovania proti Slovenskej a Maďarskej republike, tam viac dominujú predstavitelia Maďarskej gardy, kde výroky ohľadom hrozby z okolitých krajín a snahy o to, aby všetci Maďari žili v jednom štáte, sú v istom zmysle namierené na suverenitu Slovenskej republiky a iných krajín. Avšak tieto otvorené výroky sú v súčasnej dobe, ako som spomínal, na ústupe a nepatria medzi prioritu Maďarskej gardy. Dôležité je tak isto pripomenúť, že Garda vznikla ako odnož Jobbiku, a preto myšlienky „*hrozby z okolitých krajín*“ a snahy o akúsi „*obnovu Veľkého Uhorska*“ prešli do Gardy s predstaviteľmi Jobbiku a treba ich oddeliť od samotnej aktivity Maďarskej gardy. Ešte raz však pripomínam, že pri pohľade na oba subjekty, Slovenskú pospolitosť a Maďarskú gardu a ich činnosť, aktivita ohľadom

slovensko-maďarských vzťahov je v pozadí. Tú prevyšuje skôr poukazovanie na „*Cigánsky problém a kriminalitu*“ a kritika vládnej elity.

Vplyv vybraných krajne pravicových organizácií na slovensko-maďarské vzťahy treba hodnotiť v dvoch rovinách. Jednou je spomínaná vlastná aktivita týchto subjektov, ktorá sa skôr zameriava na spoločné problémy ako na konfliktné body. Tou druhou je samotný vznik a existencia týchto subjektov, ktorá spôsobila rozruch na medzinárodnej scéne a vytvorila samostatnú kapitolu v slovensko-maďarských vzťahoch, ktorú využili niektorí politickí predstavitelia oboch krajín na eskaláciu konfliktu a šírenie strachu. Dôležitý je však fakt, že obe vlády pristúpili k týmto organizáciám rovnako, a to ich zakázaním. V problematike slovensko-maďarských vzťahov odsunuli iné záležitosti otázku Gardy a Pospolitosti v súčasnosti do pozadia. Spomeniem napríklad otázku jazykového zákona na Slovensku, či dvojité občianstvo v Maďarsku. Samotný vplyv Maďarskej gardy a Slovenskej pospolitosti na vzťahy medzi Maďarskou a Slovenskou republikou na základe tejto práce preto považujem za minimálny.

Slovenská pospolitosť a Maďarská garda však tvoria v novodobej histórii Slovenska a Maďarska zaujímavý fenomén. Ich vznik a existenciu treba chápať nielen v etnických a historických súvislostiach, ale aj ako výsledok politického a socioekonomického vývoja krajín strednej a východnej Európy. Rozhodne by bolo zaujímavé skúmať vplyv týchto faktorov na vývoj spomínaných subjektov, pretože ako sa ukazuje, aj po zákaze Gardy a pokuse o rozpustenie Pospolitosti, tieto organizácie sú stále prítomné a všetko nasvedčuje tomu, že idey, ktoré presadzujú, ako aj ony samotné sú na vzostupe.

Summary

The main intention of this thesis is to analyze the impact of Slovak brotherhood and Hungarian guard on the international relationship between Slovak Republic and Hungary. These two subjects were chosen from the Slovak and Hungarian extra-parliamentary extreme right-wing actors, due to the fact that both of them are among the most active actors and probably the most covered in media. Regarding the extreme right, it is important to notice that this term (in Slovak “Krajná pravica”) covers extremist actions as well as radical. Since Slovak brotherhood and Hungarian guard are somewhere in the middle between being radical and extremist, I decided to use term extreme right subjects.

Currently, the extreme right subjects are on the rise in the middle and Eastern Europe, this being true also for Slovak Republic and Hungary. In my thesis I analyze first the term extreme right, and then I move on the historical background of relationship between Slovak nation and Hungarian nation. Finally, the theoretical part of my thesis is summarized by pointing out the historical and other factors important in development of Slovak and Hungarian extreme right actors. Main part of this thesis then focuses on the Slovak brotherhood and Hungarian guard. After portraying their formation and development, I focus on activities of these subjects. In analyzing their activities, I divide them into two groups, one being similar activities and the other being activities regarding the Slovak-Hungarian issue. Finally, my thesis is concluded with the analysis of the position of Slovak brotherhood and Hungarian guard in political system, and their impact on the relationship between Slovak republic and Hungary.

I conclude that Slovak brotherhood and Hungarian guard are similar organizations with having most of the characteristics of extreme right-wing actors. Furthermore, their activities concerning the Slovak-Hungarian issue are not prioritized, due to the other activities, mainly activities concerning Roma issue and opposition to the ruling parties. Therefore I state that their impact on the relationship between Slovak Republic and Hungary via their activities is minimal. Important thing to add is that activities of the Hungarian guard are still slightly more oriented on the Slovak-Hungarian issue than activities of the Slovak brotherhood.

My analysis continues with focus on the impact of the formation and existence of Slovak brotherhood and Hungarian guard on the relationship between Slovak Republic and Hungary. Prior to this, I also focus on the position of Slovak brotherhood and Hungarian guard in the political system. I conclude that formation and existence of these two actors created some short lasting tensions between political representatives, who used those two actors to temporally escalate the Slovak-Hungarian conflict. However, both countries took same measurements against selected actors and other problems soon created new tensions between Slovakia and Hungary. Therefore, I state that also the impact of the formation and existence of Slovak brotherhood and Hungarian guard on the relationship between Slovak Republic and Hungary is minimal.

Použitá literatura

Monografické publikácie

- [1] BIERMANN, Karol; HANUS, František. *Kronika Ľudstva*. Bratislava: Fortuna Print, 1992. 1247 s. ISBN 80-7153-038-7.
- [2] IRMANOVÁ, Eva. *Maďarská menšina na Slovensku a její místo v zahraniční politice Slovenska a Maďarska po roce 1989*. Ústí nad Labem: Albis international, 2005. 316 s. ISBN 80-86067-67-X.
- [3] KOPEČEK, Lubomír. *Politické strany na Slovensku 1989 až 2006*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2007. 627 s. ISBN 978-80-7325-113-0.
- [4] KOVÁČ, Dušan. *Dějiny Slovenska*. Praha: Lidové noviny, 1998. 422 s. ISBN 80-7106-267-7.
- [5] KUPKA, Petr; LARYŠ, Martin; SMOLÍK, Josef. *Krajní pravice ve vybraných zemích střední a východní Evropy: Slovensko, Polsko, Ukrajina, Bělorusko, Rusko*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2009. 268 s. ISBN 978-80-210-4845-4.
- [6] MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Barrister & Principal, 2003. 655 s. ISBN 80-86598-45-4.
- [7] MARKO, Augustín; MARTINICKÝ, Pavol. *Slovensko-maďarské vzťahy: história a súčasnosť vo faktoch*. Bratislava: Signum, 1996. 107 s. ISBN 80-967333-7-0.
- [8] MILO, Daniel. *Rasistický extrémizmus v Slovenskej republike*. Bratislava: Ľudia proti rasizmu, 2004. 119 s. ISBN 8089149030.
- [9] MILZA, Pierre. *Evropa v černých košilích*. Praha: Themis, 2005. 487 s. ISBN 80-7312-044-5.
- [10] MUDDE, Cas. *Populist radical right parties in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. 385 s. ISBN 978-0-521-85081-0.

Bakalárske a diplomové práce

- [1] BALLA, Petr. *Národní radikalismus v Maďarsku – strana Jobbik*. Praha: Univerzita Karlova v Praze. Fakulta sociálních věd. Katedra ruských a východoevropských studií, 2010. 72 s. Vedúci diplomovej práce PhDr. Eva Irmanová, CSc.
- [2] BÉLAIIOVÁ, Alida. *Maďarská ultrapravice po roce 1989*. Brno: Masarykova univerzita v Brně. Fakulta sociálních studií. Katedra politologie, 2010. 53 s., 5 s. príloh. Vedúci bakalárskej práce PhDr. Josef Smolík, Ph.D.
- [3] MIKUŠOVIČ, Dušan. *Mimoparlamentná krajná pravica na Slovensku*. Brno: Masarykova univerzita v Brně. Fakulta sociálních studií. Katedra politologie, 2006. 62 s., 7 s. príloh. Vedúci bakalárskej práce PhDr. Lubomír Kopeček, PhD.
- [4] MIKUŠOVIČ, Dušan. *Militantná demokracia na Slovensku? Teoretické a praktické problémy aplikácie v slovenskom prostredí*. Senica, Brno: Masarykova univerzita v Brně. Fakulta sociálních studií. Katedra politologie, 2009. 127 s., 17 s. príloh. Vedúci diplomovej práce doc. JUDr. PhDr. Miroslav Mareš, Ph.D.

Internetové články a dokumenty

- [1] 24 hodín. *Vznik Maďarskej gardy je veľmi nebezpečný precedens*. 24 hodín [online]. 30. august 2007 [citované 2011-04-23]. Dostupné z <http://www.24hod.sk/vznik-madarskej-gardy-je-velmi-nebezpecny-precedens-cl38106.html>.
- [2] BALOGH, Eva S. *The Hungarian Guard: End game?* Hungarian Spectrum [online]. 17. december 2008 [citované 2011-04-17]. Dostupné z <http://esbalogh.typepad.com/hungarianspectrum/2008/12/the-hungarian-guard-end-game.html>.
- [3] BÁN, Andrej. *Všetci dobří gardisti*. Týždeň [online]. 5. apríl 2008 [citované 2011-04-17]. Dostupné z <http://www.tyzden.sk/svet/vsetci-dobri-gardisti.html>.
- [4] CSÁNYI, Peter. *Vznik Maďarskej gardy – hrozba pre Slovensko?* Slovenská politologická revue [online] 2007 [citované 2011-04-22]. Dostupné z http://www.ucm.sk/revue/2007/3/csanyi_komentar.pdf.

- [5] Diaspóra: Slováci v zahraničí. *Svetová diaspóra – štatistické údaje*. Diaspóra: Slováci v zahraničí [online]. 2011 [citované 2011-04-07]. Dostupné z http://www.diaspora.sk/?page_id=519#svet.
- [6] DOWNLING, Siobhán. *Hungary's Roma Bear Brunt of Downturn*. Spiegel [online]. 24. február 2009 [citované 2011-04-19]. Dostupné z <http://www.spiegel.de/international/europe/0,1518,609669,00.html>.
- [7] Dnes. *Kubiš: Maďarská garda si zaslúži odsúdenie*. Dnes [online]. 27. august 2007a [citované 2011-04-16]. Dostupné z <http://dnes.atlas.sk/slovensko/121069/kubis-madarska-garda-si-zasluzi-odsudenie>.
- [8] Dnes. *Csáky pokladá vznik Maďarskej gardy za chybu*. Dnes [online]. 28. august 2007b [citované 2011-04-16]. Dostupné z <http://dnes.atlas.sk/slovensko/121215/csaky-poklada-vznik-madarskej-gardy-za-chybu>.
- [9] Dnes. *Najvyšší súd potvrdil rozpustenie hnutia Maďarská garda*. Dnes [online]. 15. december 2009 [citované 2011-04-17]. Dostupné z <http://dnes.atlas.sk/svet/eu-a-europa/613972/najvyssi-sud-potvrdil-rozpustenie-hnutia-madarska-garda>.
- [10] EuroProfit. *Orbán nestrpí gardistov*. EuroProfit [online]. 15. júl 2010 [citované 2011-04-23]. Dostupné z <http://www.europrofit.sk/spravy/zahranine-spravy/11877-orban-nestrpi-gardistov>.
- [11] FERENCZY, Gábor. *A Magyar Gárda a nemzet becsülete*. Magyar gárda [online]. 4. október 2009 [citované 2011-04-24]. Dostupné z <http://magyargarda.hu/node/4834>.
- [12] FICO, Robert. *Vyhlásenie predsedu vlády SR Roberta Fica k rozpusteniu Slovenskej republiky*. Úrad vlády Slovenskej republiky [online]. 2008 [citované 2011-04-23]. Dostupné z <http://www.government.gov.sk/12750/vyhlasenie-predsedu-vlady-sr-roberta-fica-k-rozpusteniu-slovenskej-pospolitosti.php>.
- [13] Hlavné vedenie SP. *Informácie pre záujemcov o členstvo a sympatizantov*. Slovenská pospolitost' [online]. 6. marec 2008 [citované 2011-03-31]. Dostupné z <http://www.pospolitost.org/onas.html>.

- [14] Hospodárske noviny. *Maďarská garda sa musí rozpustiť*. Hospodárske noviny [online]. 15. december 2009 [citované 2011-04-17]. Dostupné z <http://hnonline.sk/c1-39493510-madarska-garda-sa-musi-rozpustit-potvrdil-najvyssi-sud>.
- [15] Hungarian Central Statistical Office. *Population by nationality and main age Gross, 1941, 1980 – 2001*. Population Census 2001 [online]. 2004 [citované 2011-04-07]. Dostupné z http://www.nepszamlalas.hu/eng/volumes/18/tables/prnt1_30_1.html.
- [16] Jobbik Foreign Affairs Committee. *Radical change – A guide to Jobbik’s parliamentary electoral manifesto for national self-determination and social justice*. Jobbik [online]. 2010 [citované 2011-04-19]. Dostupné z <http://jobbik.com/temp/Jobbik-RADICALCHANGE2010.pdf>.
- [17] KERN, Miroslav. *Kamery bitku asi nevideli*. SME [online]. 5. november 2008 [citované 2011-04-22]. Dostupné z <http://www.sme.sk/c/4160180/kamery-bitku-asi-nevideli.html>.
- [18] KOVLAD. *Národnostné napätie rastie – maďarské provokácie sa stupňujú*. Weblog Slovenská pospolitost’ [online]. 4. november 2008 [citované 2011-04-22]. Dostupné z <http://pospolitost.wordpress.com/2008/11/04/narodnostne-napatie-rastie-%E2%80%93-madarske-provokacie-sa-stupnuju/>.
- [19] KULISH, Nicholas. *Hungarian Extremists Reflect Discontent, and Add to It*. The New York Times [online]. 24. október 2007 [citované 2011-04-23]. Dostupné z <http://www.nytimes.com/2007/10/24/world/europe/24hungary.html>.
- [20] LAŠŠÁK, Michal. *Reakcia na otázky novnárov*. Weblog Slovenská pospolitost’ [online]. 22. október 2007 [citované 2011-04-23]. Dostupné z <http://pospolitost.wordpress.com/2007/10/22/reakcia-na-otazku-novinarov/#more-83>.
- [21] Ľudová strana – Naše Slovensko. *14 krokov pre budúcnosť Slovenska a našich detí*. Ľudová strana – Naše Slovensko. [online]. 2010 [citované 2011-04-17]. Dostupné z <http://www.naseslovensko.org/dokumenty/14bodov.pdf>.
- [22] Maďarská garda. *Alapító nyilatkozat és az Eskü szövege*. Magyar gárda [online]. 25. júl 2009 [citované 2011-04-15]. Dostupné z http://magyargarda.hu/alapito_nyilatkozat.
- [23] Maďarská garda. *Becsületkódex*. Magyar gárda [online]. 25. august 2007 [citované 2011-04-15]. Dostupné z <http://magyargarda.hu/becsuletkodex>.

- [24] Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. *Návrh koncepcie boja proti extrémizmu*. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky [online]. 1. január 2006 [citované 2011-03-19]. Dostupné z www.minv.sk/?ministerstvo-vnutra&subor=1069.
- [25] Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. *Výpis z registra – Ľudová strana Naše Slovensko*. IVES [online]. 22. február 2010 [citované 2011-04-17]. Dostupné z <http://portal.ives.sk/registre/detailUplnyPS.do?action=uplny&formular=&id=153101>.
- [26] MIŠŮN, Marián. *Pozor! Parlamentné voľby 2014 – úspech Mariana Kotlebu je na dosah!* Weblog Slovenská pospolitosť [online]. 12. júl 2010 [citované 2011-04-12]. Dostupné z <http://pospolitost.wordpress.com/2010/07/12/pozor-parlamentne-volby-2014-uspech-mariana-kotlebu-je-na-dosah/#more-6826>.
- [27] MORVAY, Peter. *Maďarská garda má stovky členov*. SME [online]. 22. október 2007 [citované 2011-04-17]. Dostupné z <http://www.sme.sk/c/3547950/madarska-garda-ma-stovky-clenov.html>.
- [28] Most – Híd. *Základom novej formy spolupráce – vznik novej strany MOST-HÍD*. MOST-HÍD [online]. 7. júl 2009 [citované 2011-04-09]. Dostupné z <http://www.most-hid.sk/sk/content/zakladom-novej-formy-spoluprace-vznik-novej-strany-most-hid>.
- [29] Najvyšší súd Slovenskej republiky. *Rozsudok v mene Slovenskej republiky*. Najvyšší súd Slovenskej republiky [online]. 1. júl 2009 [citované 2011-04-09]. Dostupné z http://nssr.blox.sk/blox/cms/main/sk/rozhodnutia/id11/linkState/formDisplay/displayForm/form/displayAttr/pdf/upload/binary/6Sr_1_2009.pdf.
- [30] National Election Office. *Composition of Parliament*. 2010 Parliamentary Elections [online]. 5. november 2010 [citované 2011-04-12]. Dostupné z <http://www.valasztas.hu/dyn/pv10/outroot/vdin2/en/150.htm>.

- [31] NH Journal. *Far-right in Hungary renews anti-Gypsy campaign*. NH Journal [online]. 3. apríl 2011 [citované 2011-04-17]. Dostupné z <http://nhjournal.com/2011/04/03/far-right-in-hungary-renews-anti-gypsy-campaign/>.
- [32] Plus JEDEN DEŇ. *Náš prieskum: Prvovoliči poslali Fica do opozície*. PLUSKA [online]. 21. máj 2010 [citované 2011-04-12]. Dostupné z <http://www.pluska.sk/slovensko/volby-2010/nas-prieskum-prvovolic-poslali-fica-do-opozicie.html>.
- [33] Pravda. Pravda [online]. *Garda je hanbou Maďarska, hovorí premiér*. 27. august 2007 [citované 2011-04-23]. Dostupné z http://spravy.pravda.sk/garda-je-hanbou-madarska-hovori-premier-d9v-sk_svet.asp?c=A070827_103737_sk_svet_p12.
- [34] Pravda. *Maďarský extrémisti budú v pondelok blokovat päť hraničných priechodov*. Pravda [online]. 9. november 2008a [citované 2011-04-22]. Dostupné z http://spravy.pravda.sk/madarski-extremisti-budu-v-pondelok-blokovat-pat-hranicnych-priechodov-1ay-sk_svet.asp?c=A081109_152944_sk_svet_p23.
- [35] Pravda. „*Welcome to Slotakia*“, *vítal transparent na priechode v Rajke*. Pravda [online]. 10. november 2008b [citované 2011-04-22]. Dostupné z http://spravy.pravda.sk/welcome-to-slotakia-vital-transparent-na-priechode-v-rajke-paq-sk_domace.asp?c=A081110_101130_sk_domace_p23.
- [36] Slovenská pospolitosť. *Stanovy Slovenskej pospolitosti*. Slovenská pospolitosť [online]. 1. september 2003 [citované 2011-03-31]. Dostupné z <http://www.pospolitost.org/onas/stanovy.html>.
- [37] Slovenská pospolitosť. *Slovenská pospolitosť v roku 2008*. Weblog Slovenská pospolitosť [online]. 5. január 2009 [citované 2011-04-19]. Dostupné z <http://pospolitost.wordpress.com/2009/01/05/slovenska-pospolitost-v-roku-2008/>.
- [38] Slovenská pospolitosť. *Prečo pochod proti šovinizmu?* Weblog Slovenská pospolitosť [online]. 3. október 2010 [citované 2011-04-22]. Dostupné z <http://pospolitost.wordpress.com/2010/10/03/preco-pochod-proti-sovinizmu/>.

- [39] Slovenská pospolitosť. *Slovenská pospolitosť v roku 2010*. Weblog Slovenská pospolitosť [online]. 10. január 2011 [citované 2011-04-17]. Dostupné z <http://pospolitost.wordpress.com/2011/01/10/slovenska-pospolitost-v-roku-2010/#more-8300>.
- [40] Sme. *Maďarsko: Opozícia a vláda sa obviňujú zo vzniku gardy*. SME [online]. 1. september 2007a [citované 2011-04-23]. Dostupné z <http://www.sme.sk/c/3465785/madarsko-opozicia-a-vlada-sa-obvinuju-zo-vzniku-gardy.html>.
- [41] Sme. *Maďarskú gardu nezakážu, domnieva sa jej šéf Gábor Vona*. SME [online]. 17. december 2007b [citované 2011-04-19]. Dostupné z <http://www.sme.sk/c/3641160/madarsku-gardu-nezakazu-domnieva-sa-jej-sef-gabor-vona.html>.
- [42] Sme. *Kritický zápas si vyžiadal desiatky zranených*. SME [online]. 1. november 2008 [citované 2011-04-22]. Dostupné z <http://futbal.sme.sk/c/4154358/kriticky-zapas-si-vyziadal-desiatky-zranenych.html>.
- [43] Sme. *Najvyšší súd zrušil rozpustenie Slovenskej pospolitosti*. SME [online]. 1. júl 2009 [citované 2011-04-22]. Dostupné z <http://www.sme.sk/c/4915711/najvyssi-sud-zrusil-rozpustenie-slovenskej-pospolitosti.html>.
- [44] ŠKRABÁK, Jakub. *Pochod proti šovinizmu – Prejav aktivistu SP Jakuba Škrabáka v Komárne október 2010*. Slovenská pospolitosť [online]. 9. október 2010 [citované 2011-04-22]. Dostupné z <http://www.pospolitost.org/nasa%20cinnost/akc10/komarnopr1.html>.
- [45] Štatistický úrad Slovenskej republiky. *Počet a podiel platných hlasov odovzdaných pre politické strany. Voľby NRSR 2006* [online]. 18. jún 2006 [citované 2011-04-09]. Dostupné z http://app.statistics.sk/nrsr_2006/slov/obvod/results/tab3.jsp.
- [46] Štatistický úrad Slovenskej republiky. *Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti - 2001, 1991*. Štatistický úrad Slovenskej republiky [online]. 25. máj 2010 [citované 2011-04-07]. Dostupné z http://portal.statistics.sk/files/Sekcie/sek_600/Demografia/SODB/Tabulky/tab11.pdf.

- [47] Štatistický úrad Slovenskej republiky. *Počet a podiel platných hlasov odovzdaných pre politické strany*. Voľby NRSR 2010 [online]. 13. jún 2010 [citované 2011-04-11]. Dostupné z http://app.statistics.sk/nrsr_2010/sr/tab3.jsp?lang=sk.
- [48] TNS opinion in collaboration with the EP. *Results of the 2009 European elections*. European Elections [online]. 8. júl 2009 [citované 2011-04-17]. Dostupné z http://www.europarl.europa.eu/parliament/archive/elections2009/en/hungary_en_txt.html.
- [49] Týždeň. *Kubiš odsúdil vznik Maďarskej gardy, od Budapešti očakáva opatrenia*. Týždeň [online]. 27. august 2007 [citované 2011-04-22]. Dostupné z <http://www.tyzden.sk/nazivo-doma/kubis-odsudil-vznik-madarskej-gardy-od-budapesti-ocakava-opatrenia.html>.
- [50] Týždeň. *Udalosti doma – Stretnutie*. Týždeň [online]. 22. november 2008 [citované 2011-04-22]. Dostupné z <http://www.tyzden.sk/casopis/2008/48/udalosti-doma-44.html>.
- [51] Týždeň. *MADARSKO: Radikáli strašia Rómov hliadkami. Nepomohol ani ministr*. Týždeň [online]. 14. apríl 2011 [citované 2011-04-19]. Dostupné z : <http://www.tyzden.sk/zahranicny-servis/madarsko-radikali-strasia-romov-hliadkami-nepomohol-ani-minister-8.html>.
- [52] Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí. *Počty a odhady*. Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí. [online]. [citované 2011-04-09]. Dostupné z http://www.uszz.sk/data/files/209_pocty-a-odhady.doc.

Internetové stránky

- [1] Oficiálne stránky strany Jobbik v anglickom jazyku. [citované 2011-04-09]. Dostupné z <http://www.jobbik.com/>.
- [2] Oficiálne stránky Ľudovej strany – Naše Slovensko. [citované 2011-04-09]. Dostupné z <http://www.naseslovensko.org/>.
- [3] Oficiálne stránky Maďarskej gardy. [citované 2011-04-09]. Dostupné z <http://magyargarda.hu/>.
- [4] Oficiálne stránky Slovenskej pospolitosti. [citované 2011-04-09]. Dostupné z <http://www.pospolitost.org/index2.html>.
- [5] Weblog Slovenská pospolitosť. [citované 2011-04-09]. Dostupné z <http://pospolitost.wordpress.com/>.

Zoznam príloh

Príloha č. 1: Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti 2001,1991 (tabuľka)

Príloha č. 2: Rovnošata Slovenskej pospolitosti (obrázok)

Príloha č. 3: Znak Slovenskej pospolitosti (obrázok)

Príloha č. 4: Zástava Slovenskej pospolitosti (obrázok)

Príloha č. 5: Vlajka Slovenskej pospolitosti (obrázok)

Príloha č. 6: Pečať Slovenskej pospolitosti (obrázok)

Príloha č. 7: Erb Maďarskej gardy (obrázok)

Príloha č. 8: Vlajka Maďarskej gardy (obrázok)

Príloha č. 9: Uniforma Maďarskej gardy (obrázok)

Príloha č. 10: Program Ľudovej Strany – Naše Slovensko (obrázok)

Príloha č. 11: Blokáda hraníc Maďarskou gardou (obrázok)

Prílohy

Príloha č. 1: Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti 2001,1991 (tabuľka)

(Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky. *Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti - 2001, 1991*. Štatistický úrad Slovenskej republiky [online]. 25. máj 2010 [citované 2011-04-07]. Dostupné z http://portal.statistics.sk/files/Sekcie/sek_600/Demografia/SODB/Tabulky/tab11.pdf.)

Tab. 11. Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti - 2001, 1991

SR, kraj	Bývajúce obyvateľstvo spolu	Národnosť						
		slovenská	maďarská	rómska	česká ¹⁾	rusínska	ukrajinská	iná a nezistená
Slovenská republika								
2001 abs.	5 379 455	4 614 854	520 528	89 920	44 620	24 201	10 814	74 518
v %	100,0	85,8	9,7	1,7	0,8	0,4	0,2	1,4
1991 abs.	5 274 335	4 519 328	567 296	75 802	59 326	17 197	13 281	22 105
v %	100,0	85,7	10,8	1,4	1,1	0,3	0,3	0,4
Rozdiel abs.	105 120	95 526	-46 768	14 118	-14 706	7 004	-2467	52 413
v %	2,0	2,1	-8,2	18,6	-24,8	40,7	-18,6	237,1
Bratislavský kraj								
2001 abs.	599 015	546 685	27 434	755	9 591	526	542	13 482
v %	100,0	91,3	4,6	0,1	1,6	0,1	0,1	2,3
1991 abs.	606 351	550 532	32 938	972	13 407	303	452	7 747
v %	100,0	90,8	5,4	0,2	2,2	0,0	0,1	1,3
Rozdiel abs.	-7336	-3847	-5504	-217	-3816	223	90	5 735
v %	-1,2	-0,7	-16,7	-22,3	-28,5	73,6	19,9	74,0
Trnavský kraj								
2001 abs.	551 003	407 246	130 740	3 163	4 778	72	196	4 808
v %	100,0	73,9	23,7	0,6	0,9	0,0	0,0	0,9
1991 abs.	541 992	397 550	134 205	2 498	6 440	25	78	1 196
v %	100,0	73,3	24,8	0,5	1,2	0,0	0,0	0,2
Rozdiel abs.	9 011	9 696	-3465	665	-1662	47	118	3 612
v %	1,7	2,4	-2,6	26,6	-25,8	188,0	151,3	302,0
Trenčiansky kraj								
2001 abs.	605 582	589 344	1 058	1 547	6 319	87	214	7 013
v %	100,0	97,3	0,2	0,3	1,0	0,0	0,0	1,2
1991 abs.	600 575	587 705	1 268	1 510	8 186	53	119	1 734
v %	100,0	97,9	0,2	0,3	1,4	0,0	0,0	0,3
Rozdiel abs.	5 007	1 639	-210	37	-1867	34	95	5 279
v %	0,8	0,3	-16,6	2,5	-22,8	64,2	79,6	304,4
Nitriansky kraj								
2001 abs.	713 422	489 761	196 609	4 741	4 526	85	275	7 425
v %	100,0	70,1	27,6	0,7	0,6	0,0	0,0	1,0
1991 abs.	716 846	489 012	216 414	3 932	5 781	85	140	1 482
v %	100,0	68,2	30,2	0,5	0,8	0,0	0,0	0,2
Rozdiel abs.	-3424	10 749	-19805	809	-1255	0	135	5 943
v %	-0,5	2,2	-9,2	20,6	-21,7	0,0	96,4	401,0
Žilinský kraj								
2001 abs.	692 332	674 766	660	2 795	6 123	129	223	7 636
v %	100,0	97,5	0,1	0,4	0,9	0,0	0,0	1,1
1991 abs.	668 771	655 211	717	2 590	8 350	72	151	1 680
v %	100,0	98,0	0,1	0,4	1,2	0,0	0,0	0,3
Rozdiel abs.	23 561	19 555	-57	205	-2227	57	72	5 956
v %	3,5	3,0	-7,9	7,9	-26,7	79,2	47,7	354,5
Banskobystrický kraj								
2001 abs.	662 121	553 865	77 795	15 463	4 560	148	553	9 737
v %	100,0	83,7	11,7	2,3	0,7	0,0	0,1	1,5
1991 abs.	659 320	553 569	85 427	12 080	5 834	94	156	2 160
v %	100,0	84,0	13,0	1,8	0,9	0,0	0,0	0,3
Rozdiel abs.	2 801	296	-7632	3 383	-1274	54	397	7 577
v %	0,4	0,1	-8,9	28,0	-21,8	57,4	254,5	350,8
Prešovský kraj								
2001 abs.	789 968	716 441	817	31 653	3 774	21 150	6 781	9 352
v %	100,0	90,7	0,1	4,0	0,5	2,7	0,9	1,2
1991 abs.	739 264	679 376	803	26 082	4 789	15 575	10 447	2 192
v %	100,0	91,9	0,1	3,5	0,6	2,1	1,4	0,3
Rozdiel abs.	50 704	37 065	14	5 571	-1015	5 575	-3666	7 160
v %	6,9	5,5	1,7	21,4	-21,2	35,8	-35,1	326,6
Košický kraj								
2001 abs.	766 012	626 746	85 415	29 803	4 949	2 004	2 030	15 065
v %	100,0	81,8	11,2	3,9	0,6	0,3	0,3	2,0
1991 abs.	741 216	606 373	95 524	26 138	6 539	990	1 738	3 914
v %	100,0	81,8	12,9	3,5	0,9	0,1	0,2	0,5
Rozdiel abs.	24 796	20 373	-10 109	3 665	-1590	1 014	292	11 151
v %	3,3	3,4	-10,6	14,0	-24,3	102,4	16,8	284,9

¹⁾ v roku 1991 je moravská a silezská národnosť zahrnutá v českej národnosti

Príloha č. 2: Rovnošata Slovenskej pospolitosti (obrázok)

(Zdroj: Slovenská pospolitosť. *Symbolika Slovenskej pospolitosti*. Slovenská pospolitosť [online]. [Citované 2011-04-01]. Dostupné z <http://www.pospolitost.org/onas/symbol.html>.)

Príloha č. 3: Znak Slovenskej pospolitosti (obrázok)

(Zdroj: Slovenská pospolitosť. *Symbolika Slovenskej pospolitosti*. Slovenská pospolitosť [online]. [Citované 2011-04-01]. Dostupné z <http://www.pospolitost.org/onas/symbol.html>.)

„Modrý kruhový štít so strieborným (bielym) dvojkrížom uprostred. Kruhový štít je lemovaný striebornou (bielou) kružnicou. Nad kružnicou je dookola umiestnený nápis Slovenská pospolitosť a v dolnej časti lipové ratolesti striebornej (bielej) farby.“

Príloha č. 4: Zástava Slovenskej pospolitosti (obrázok)

(Zdroj: Slovenská pospolitosť. *Symbolika Slovenskej pospolitosti*. Slovenská pospolitosť [online]. [Citované 2011-04-01]. Dostupné z <http://www.pospolitost.org/onas/symbol.html>.)

„Obdĺžnik o pomere strán 2:3 modrej farby, uprostred je znak SP.“

Príloha č. 5: Vlajka Slovenskej pospolitosti (obrázok)

(Zdroj: Slovenská pospolitosť. *Symbolika Slovenskej pospolitosti*. Slovenská pospolitosť [online]. [Citované 2011-04-01]. Dostupné z <http://www.pospolitost.org/onas/symbol.html>.)

„Obdĺžnik o pomere strán 3:2 modrej farby, uprostred je znak SP.“

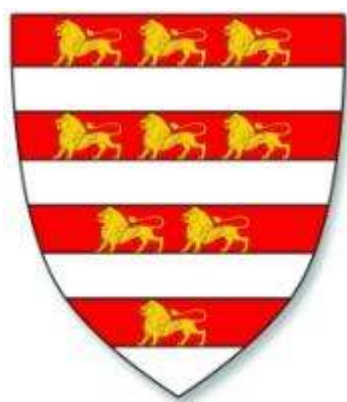
Príloha č. 6: Pečať Slovenskej pospolitosti (obrázok)

(Zdroj: Slovenská pospolitosť. *Symbolika Slovenskej pospolitosti*. Slovenská pospolitosť [online]. [Citované 2011-04-01]. Dostupné z <http://www.pospolitost.org/onas/symbol.html>.)

„Kruhového tvaru s priemerom 38 mm a tvorí ju znak SP.“

Príloha č. 7: Erb Maďarskej gardy (obrázok)

(Zdroj: Obrázok je umiestnený v podobnej forme aj na oficiálnych stránkach Maďarskej gardy, žiaľ nie je možné jeho priame stiahnutie. Obrázok som získal z nasledovného odkazu: <http://tapolca.jobik.hu/content/keményebben-léphetnek-föl-gárdistákkal-szemben-nemzeti-egyertés> [Citované 2011-04-25].)

„Štít so štyrmi červenými a štyrmi bielymi pruhmi, kde v červených pruhoch kráča celkom 9 zlatých levov: v prvom rade tri, v druhom rade tiež tri, potom dva a na konci jeden lev.“

„Prvý rad symbolizuje tri hlavné cnosti vojaka: Sila, Odvaha, Disciplína. Druhý rad symbolizuje tri hlavné cnosti občana: Česť, Hrdosť, Usilovnosť. Tretí rad symbolizuje dve hlavné cnosti funkcionára: Vernosť, Čistota. Štvrtý rad symbolizuje hlavnú cnosť vodcov: Múdrosť.“ [MG 2008]

Príloha č. 8: Vlajka Maďarskej gardy (obrázok)

(Zdroj: Samotná Maďarská garda neponúka na svojich stránkach obrázok svojej vlajky. Obrázkov z demonštrácii je však neúrekom, na ktorých vidieť aj vlajky gardy. Pre tento konkrétny som sa rozhodol z dôvodu, že na ňom najlepšie vidieť vlajku gardy ako ju popisujú predstavitelia gardy v citovanej pasáži. Dostupné z http://www.terkep-abc.hu/index.php?main_page=product_info&cPath=0&products_id=591 [Citované 2011-04-25].)

„Obdĺžnik rozdelený na štyri červené a štyri biele pruhy, kde v červených pruhoch kráča 9 zlatých levov v rovnakom poradí, ako na erbe.“ [MG 2008]

Príloha č. 9: Uniforma Maďarskej gardy (obrázok)

(Zdroj: BÁN, Andrej. *Všetci dobří gardisti*. Týždeň [online]. 5. Apríl 2008 [citované 2011-04-17]. Dostupné z <http://www.tyzden.sk/svet/vsetci-dobri-gardisti.html>.)

Príloha č. 10: Program Ľudovej Strany – Naše Slovensko (obrázok)

(Zdroj: Ľudová strana – Naše Slovensko. *14 krokov pre budúcnosť Slovenska a našich detí*. Ľudová strana – Naše Slovensko. [online]. 2010 [citované 2011-04-17]. Dostupné z <http://www.naseslovensko.org/dokumenty/14bodov.pdf>.)

Marian KOTLEBA a ĽUDOVÁ STRANA NAŠE SLOVENSKO
predstavujú **14** krokov pre budúcnosť Slovenska a našich detí

1. Odstránime nespravodlivé zvýhodňovanie nielen cigánskych parazitov pred slušnými ľuďmi!
2. Každému umožníme pracovať. Parazitom nedáme zadarmo vôbec nič - žiadne domy, dávky, či príspevky!
3. Zavedieme účelové bezúročné mladomanželské pôžičky. Spustíme štátnu výstavbu nízkonákladových bytov pre slušných pracujúcich ľudí!
4. Hranicu trestnej zodpovednosti znížime na 12 rokov. Váženský a trestný systém upravíme tak, aby si každý, parazit aj politik, dobre rozmyslel, či bude radšej poctivo pracovať, alebo kraďnúť, lupiť, znásilňovať a vraždiť!
5. Založíme Domobranu a slušným ľuďom dáme možnosť aktívne sa podieľať na ochrane svojich životov a majetku!
6. Najnižší dôchodok a minimálnu mzdu určíme v závislosti od počtu odpracovaných rokov a náročnosti práce!
7. Dôchodkový vek ustanovíme na 60 rokov a ústavným zákonom zabránime jeho zvyšovaniu!
8. Počet poslancov NR SR znížime zo súčasných 150 na 100. Ich imunitu obmedzíme len na politickú činnosť!
9. Zredukujeme funkcie vládných poradcov a splnomocnencov. Zrušíme štátne príspevky politickým stranám!
10. Obnovíme potravinovú a energetickú sebestačnosť Slovenska bez ohľadu na názor Európskej únie!
11. Podporíme zakladanie rodinných firiem. Odstránime zvýhodňovanie zahraničných podnikateľov pred slovenskými!
12. Ochranou učiteľov ako verejných činiteľov im navrátíme autoritu a dôstojnosť, a to najmä vo vzťahu k deťom zo zбоhatlických a asociálnych rodín.
13. Zrušíme postihovanie ľudí za ich názory a myšlienky! Odstránime politické zneužívanie polície a tajnej služby!
14. Stiahneme slovenských vojakov zo zahraničných misií a posilnime obranyschopnosť vlasti. Nedopustíme zmenu našich hraníc, ktorú žiadajú protislovenskí šovinisti!

www.naseslovensko.org

Príloha č. 11: Blokáda hraníc Maďarskou gardou (obrázok)

(Zdroj: Pravda. „Welcome to Slotakia“, *vital transparent na priechode v Rajke*. Pravda [online]. 10. November 2008b [citované 2011-04-22]. Dostupné z http://spravy.pravda.sk/welcome-to-slotakia-vital-transparent-na-priechode-v-rajke-paq-sk_domace.asp?c=A081110_101130_sk_domace_p23.)

Projekt Bakalárskej práce

Voľba témy:

Otázka slovensko-maďarských vzťahov, v súčasnej dobe exponovaná hlavne médiami a využívaná politickými subjektmi ako agenda vo svojich programoch, sa tiahne už od počiatku spolunažívania týchto dvoch národov a teda od príchodu starých Maďarov na územie podunajskej kotliny. Literatúry a prác, ktoré zachycujú toto obdobie je neúrekom, avšak čo sa týka súčasnej situácie medzi týmito dvoma národmi ako aj politickými subjektmi ovplyvňujúcich rovnu medzinárodných vzťahov je žiaľ pomenej. Preto by som sa vo svojej práci chcel zamerať na otázku práve mimo parlamentných subjektov maďarskej a slovenskej politickej scény a ich vplyv na formovanie vzťahov na medzinárodnej úrovni. Konkrétnejšie by som si vzal ako reprezentanta slovenskej scény občianske združenie Slovenská pospolitost' a naopak, za reprezentanta maďarskej radikálnej pravice organizáciu Maďarská garda, polovojenskú odnož pravicového Jobbiku.

Cieľ práce:

V rámci mojej bakalárskej práce by som si za cieľ stanovil zmapovanie činností subjektov oboch politických scén a následne aplikoval tieto zistenia na otázku vplyvu týchto subjektov na medzinárodnú scénu oboch krajín. Takisto by som sa zameril na jednotlivé agendy a pokúsil sa nájsť isté otázky, v ktorých sú tieto organizácie schopné spolupráce, ale hlavne sa zameril na rozporuplné body. Obe organizácie patria k radikálne pravicovým, čo predpokladá istú podobnosť v určitých oblastiach činnosti. Na druhej strane, čo sa týka etnického princípu, tieto dve organizácie oddeluje neprekonateľná bariéra viac ako tisícročného spoločného nažívania oboch etník v susedstve. Navyiac, po vstupe oboch krajín do Európskej únie by som rád zhodnotil aj otázku vplyvu vstupu do Únie na aktivitu týchto subjektov a ich spoluprácu a pôsobenie v určitých otázkach aj na celoeurópskej úrovni.

Výskumná otázka:

Za hlavnú otázku v mojej bakalárskej práci by som si zvolil, ako som už spomenul vyššie, vplyv mimo parlamentných pravicových subjektov na medzinárodné vzťahy oboch krajín. Pokúsil by som sa odpovedať na otázky: Do akej miery reaguje medzinárodná politika Slovenskej a Maďarskej republiky na aktivity Slovenskej Pospolitosti a Maďarskej gardy? Existujú oblasti, v ktorých postupujú obe pravicové subjekty rovnako, poprípade spolupracujú? Aký vplyv na ich činnosť mal vstup krajín

do Európskej únie? A v neposlednom rade by som sa pokúsil zhodnotiť pozíciu týchto organizácií v politickom systéme a ich potencionálny vplyv na medzinárodné vzťahy do budúcnosti.

Metodológia práce:

V práci by som sa zameril najmä na kvalitatívnu analýzu jednotlivých aktivít vyššie zmienených subjektov a vyvodil z nich odpovede na položené otázky týkajúce sa vplyvu organizácií na medzinárodné vzťahy a pozíciu v systéme. Následne by som pomocou komparatívnej metódy porovnal činnosti oboch organizácií a vyvodil záver na otázky zamerané na spoluprácu, poprípade antagonizmus subjektov. Čo sa týka zdrojov, zameril by som sa hlavne na slovenské a maďarské periodiká a vyhlásenia jednotlivých subjektov v rámci mojej analýzy. Samozrejme by som prácu oprel aj o knižné publikácie a práce, ktoré sa zaoberajú teoretickým rámcom pravicového extrémizmu. Podrobnejší výčet predpokladanej literatúry uvádzam v ďalšom odstavci.

Predbežná osnova práce:

1. Úvod – náčrt témy a formulácia téz
2. Teoretické vymedzenie krajnej pravice
3. Historické pozadie
 1. Formovanie slovensko-maďarských vzťahov
 2. Problém maďarskej menšiny
 3. Krátke zhrnutie historických podmienok vzniku radikálne pravicových subjektov na SR a Maďarsku
4. Vznik a pôsobenie radikálne pravicových subjektov
 1. Slovenská pospolitosť
 2. Maďarská garda
5. Analýza aktivít maďarskej gardy a Slovenskej pospolitosti.
 1. Oblasti, v ktorých existuje spolupráca na určitej úrovni
 2. Aktivita subjektov na etnickom princípe oboch národov
6. Vplyv radikálne pravicových subjektov
 1. Pozícia v politickom systéme oboch krajín
 2. Vplyv na medzinárodné vzťahy
 3. Celoeurópske pôsobenie a spolupráca
7. Záver

Predpokladaný zoznam literatúry:**Knižné zdroje:**

1. Marko, Augustin. *Slovensko-maďarské vzťahy: história a súčasnosť vo faktoch*. Bratislava: Signum, 1996.
2. Irmanová, Eva. *Maďarská menšina na Slovensku a její místo v zahraniční politice Slovenska a Maďarska po roce 1989*. Ústí nad Labem : Albis international, 2005.
3. Krupka P., Laryš M., Smolík J.. *Krajní pravice ve vybraných zemích střední a východní Evropy: Slovensko, Polsko, Ukrajina, Bělorusko, Rusko*. Brno : Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2009.
4. Muddle, Cas. *Popular radical right parties in Europe*. Cambridge : Cambridge University Press, 2007.

Periodiká:

5. Csányi, Peter. „Vznik Maďarskej gardy – hrozba pre Slovensko?“ Slovenská politologická revue 3 (2007): 128-130.
6. Denník SME
7. Týždenník Týždeň

Internetové zdroje:

8. *Blog slovenskej pospolitosti*: <http://pospolitost.wordpress.com/>
9. *Oficiálne stránky slovenskej pospolitosti*: <http://www.pospolitost.org/>
10. *Oficiálne stránky pravicového Jobbiku*: <http://www.jobbik.com/>